

Obzornik

glasilo podjetja brest

Mati in hčere...

12. marca je bila konstitutivna seja skupščine podjetja Brest. Tako smo tudi formalno vstopili v novo organizacijsko statusno obdobje Bresta. V tem sestavku poskusimo nekoliko osvetliti glavne vzroke in značilnosti poslovanja po novem.

Iz nagovora g. Izidorja Rejca, republiškega sekretarja za industrijo ob otovitvi proizvodnje Brest-Dumi d. o. o.

V tej hali, ki je bila prej namenjena za skladišče, se odpira nova proizvodnja počitniškega in športnega programa, ki ga poslovneža iz sosednje Hrvaške vključujeta v delniško družbo Brest. Moram reči, da je to lep znak in dobrodošlica povezovanja med Slovenijo in Hrvaško. Pamet se bo združevala, posli se bodo odpirali in iskali profit.

Program, ki ga danes odpiramo, naj bi bil vedno nad vodo. Kot pravimo naj bi omogočal, da bi vse težave z lahkoto preveslali. Želim, da bi bil start nadvse uspešen in pomemben za Brest, ki je, kot sem že rekel, firma, ki se je pravočasno zavedla svoje vloge, kot tudi za Cerknico nasploh.

ZAKONSKE SPREMEMBE IN MOŽNOSTI

Zakon o podjetjih, ki ga je sprejela zvezna skupščina že ob koncu leta 1988, je bil mišljen kot pot, po kateri naj bi se pričeli osvobajati objema gospodarske neučinkovitosti, ki nas je pestila v zadnjem desetletju.

Zakon je bil sprejet zelo na hitro, predvsem kot protiutež izredno centralističnim in unitarističnim pogledom na druž-

benogospodarsko življenje v Jugoslaviji. Zato je bil in je še zdaj, kljub trikratnim popravkom, razmeroma nedodelan. Tu in tam je dvoumen ali celo sam sebi nasprotujoč, za vse pa predvsem nov. Malce smo se ga tudi ustrašili, saj ni povsem jasno, kako se bomo znali organizirati in kako uspešni bomo v pogojih, ko si konkurirata (živo) delo in kapital (kot opredmeteno minulo delo).

Toda tako je, kot je bilo vedno doslej, ko so pred nas postavili obvezne novosti: tu so! In najbolje je, da se jim čimprej prilagodimo ter pričnemo poslovati tudi v takih novih pogojih. Kdor tega ne bo znal ali hotel, žal ne bo preživel.

Pravijo, da nova ureditev nudi večje možnosti. Velja dodati tudi ugotovitev, da Zakon skriva v sebi nemalo pasti in da bo nova ureditev zahtevala od nas več znanja in več truda za boljši uspeh.

KAKŠNI SO NOVI POGOJI?

Vemo, da imamo po trenutno veljavni zakonodaji podjetja, ki se glede na lastnino uvrščajo v podjetja v družbeni, zadružni, zasebni in mešani lastnini. Po pravno organizacijski obliki pa podjetja lahko oblikujemo: kot podjetje s polno odgovornostjo, kot družbo z omejeno odgovornostjo, kot delniško družbo, kot komanditno družbo, kot družbo z neomejeno solidarno odgovornostjo, kot zadružno podjetje in kot javno podjetje.

Vse to je ljudem, ki se s tem poklicno ne ukvarjajo, manj znano.

Nadaljevanje na 2. strani

Namesto matičevega vaščila

...sicer pa, kaj je to — lepa ženska?

V naših hribih se s tem vprašanjem ni nihče ubadal. Naše ženske so bile pridne, delavne, močne... In zale. To že. Ne pa lepe.

Zala, to je pomenilo veliko več kot lepa. Lepota je bila za naše razmere čisto neuporabna, prazna reč.

Kaj češ z lepo žensko v hlevu, pri svinjskem koritu, v zelniku, na njivi, na senožeti? Kaj češ z lepoto v črni kuhinji z burklami in loparjem, s črnimi železnimi piskri in s sajastim kotlom s svinjsko kuho v kotu za vrati? Lepota ne zna speči kruha. Lepota ne zna podojiti in očediti otroka. Lepota ne zna zadeti butare sena in jo varno prenesti daleč čez plazove, ne zna z vilami zadrževati visoko naloženega voza, da ne zgromi v prepad in potegne za sabo še vprege z gospodarjem vred. Lepa ženska ne more ves dan čepeti na njivi in puliti ostrega ječmenovega strnišča in puščati za sabo neboljenih, komaj živih stebelc korenja; se ne more po ves dan sklanjati nad zrelim klasjem, vezati težkega snopja in po večerji še nekaj ur plesati ob divji kmečki harmoniki. Lepota ne zna ne mlatiti ne nositi neznansko težkih platnenih vreč zrnja s poda na kaščo; ne zna ne molsti ne rediti prašičev; ne zna za križ božji na vso moč, toda z neznanskim strahom in previdnostjo in ljubeznijo vleči za štrike ob težkem porodu najlepše ali morda edine krave...

Zna pa biti ženska ob vseh teh vsakdanjih opravilih strašansko zala.

Vsa močna in zagorela in zdrava in dehteča v znoju, pogumna in nasmejana stoji tam med hlevskimi vrati s škafom v eni roki in z golido penastega mleka v drugi, z lepimi otroki ob rožastem krilu in z mačko, ki se ji drgne ob nogo.

Ej, to je v resnici prava ženska lepota. Vendar se ji tako ne reče. Ta lepota je veliko lepša, kot jo lahko izpovemo s še tako skrbno in lepo izgovorjeno besedo — lepota...

J. Praprotnik

Še neobjavljen odlomek iz pripovedi SPOMINI NA NOTRANJSKO, ki izhajajo v Notranjskem časopisu.

Najbolj ženski oddelek v Brestu je šivalnica v Tapetništvu. Mesec marec je že za nami. Čestitke naj torej veljajo za nazaj.

Mati in hčere...

Nadaljevanje s 1. strani

Zato bodi dovolj. Bolj pomembno je poudariti, da novi Zakon o podjetjih že kar na začetku določa, da imajo vsa omenjena podjetja na trgu enak položaj, pravice in odgovornosti. S tem določilom je po eni strani uzakonjena enakopravnost vseh vrst lastnin, po drugi strani pa smo na trgu dela in kapitala vsi potisnjeni v hudo konkurenco. Tako srečanje je sprva lahko grobo in se moramo z njim spoprijeti vsi, ki smo še preživeli. Nekaterih podjetij pa ni več, ker niso vzdržala nenadnih sprememb, pritiskov trga in države (ali celo dveh držav). Nastalo pa je veliko novih podjetij — žal skoraj nič proizvodnih. Mnogo od teh podjetij bodo zgolj muhe enodnevnice, druga se bodo razvila in uspevala.

V Brestu smo že predčasno ocenili, da bodo potrebne organizacijske in celo statusne spremembe. Zato smo že pred nekaj leti pričeli uvajati politiko večjega programskega kristaliziranja poslovnih enot (takratnih tozdov) in njihovega postopnega poslovnega osamosvajanja. Tako politiko smo podprli tudi z ustreznimi politiki osebnih dohodkov, ki naj bi bili čimbolj odvisni od rezultatov dela — predvsem tudi od dobička.

Ovir ni bilo malo. Po eni strani so nas pestile notranje težave in premajhna lastna učinkovitost, po drugi strani pa zunanji pogoji poslovanja z administrativnimi posegi države. Ti so se menjavali kar naprej in kot po pravilu s slabih na slabše. Na različne načine smo jih skušali otopiti oziroma zmanjšati njihovo neugodnost, med drugim tudi z organizacijskimi spremembami. Z nekaterimi zato, ker so to narekovali predpisi, in z drugimi, ker smo to hoteli zaradi lastnih spoznanj in potreb.

Spomnimo se, kako smo skladno z bistveno spremembo zakonodaje najprej spremenili oziroma zbrisali iz sodnega registra temeljne organizacije. Hkrati smo oblikovali poslovne enote kot zametke bodočih podjetij ter povečevali njihovo odvisnost od lastnih rezultatov. Po (referendumskem) preizkusu v letu 1989, s katerim smo ugotovili, ali se želi kdo izločiti iz Bresta, smo ostali razmeroma trdno povezani podjetje, saj se ni nobena poslovna enota izrekla za izločitev.

Sprejeli oziroma dopolnili smo glavne poslovne usmeritve in pričeli pripravljati novo organiziranost.

Postopoma smo ustanavljali poslovno (razmeroma) samostojna podjetja in po sklepu delavskega sveta z 11. decembra 1990 določili obliko — in s tem okvirno vsebino — sedanje organizacijske rešitve Brestove korporacije z vodenjem, upravljanjem in sou-

pravljanjem kot jih ureja nova zakonodaja.

Preden se lotimo opisovanja bistvene vsebine novih odnosov, naj povemo, da ima matično podjetje Brest trenutno štirinajst družb hčera, v katerih ima večinski delež v osnovnih vlogah. Dve pravkar ustanavlja v tujini, v treh družbah izven Bresta pa ima Brest manjšinske deleže. Vse to zahteva kar precej spremljanja, toda to je že druga zgodba. Oglejmo si bistveno vsebino nove organiziranosti.

MATIČNO PODJETJE USTANAVLJA SVOJE DRUŽBE

Stvar je (če zanemarimo administrativne in poslovne težave) preprosta. Vzemimo eno podjetje. To podjetje lahko ustanovi novo podjetje. Vanj vloži del svojega tkiva (kapitala). Zanj postavi vodilno ekipo in mu določi glavne smernice (poti) poslovanja. Na tej poti pa mora vodilna ekipa novega podjetja s svojimi delavci nadzirati odgovorno. Podjetje — ustanovitelj lahko (mora) občasno nadzirati pravilnost smeri, vpetost v korporacijo, dosežene rezultate in srž problemov. Ostalo poslovanje je razmeroma samostojno. To velja tudi za drugo, tretjo, četrto... družbo-hčere.

Podjetje, ki je ustanovilo druga podjetja se imenuje matično podjetje. Novoustanovljena podjetja pa se imenujejo podjetja ali družbe-hčere. Mati in hčere imajo vsaka svoj račun, svoje vodstvo, svoje ime in svoj predmet poslovanja ter so registrirane v sodnem registru. Mati in hčere so pravne osebe. Vsaka od njih samostojno nastopa v pravnem prometu.

Toda lastnikov ali upravljalcev matere je lahko več, pa tudi lastnikov posamezne hčere je lahko več. To je pravzaprav skoraj pravilo.

Tak primer je tudi z Brestom. Matično podjetje je Brest, podjetje za proizvodnjo in promet blaga d.o.o. Cerknica, lastnik (upravljalec) tega podjetja pa ni samo Brest, ki je sicer večinski lastnik. Manjšinski delež v njem, torej v matičnem podjetju (in s tem prenešeno v ustreznem razmerju tudi v hčerah), imata tudi Republika Slovenija in Ljubljanska banka d.d., ki sta dali določena sredstva za razvojno sanacijo Bresta. V vseh štirinajstih družbah-hčerah ima Brest večinski delež. V treh izmed njih, ki so mešana podjetja, je poleg družbene lastnine vložena tudi zasebna lastnina, čeprav v manjšinskem deležu. Zasebni lastniki so zdaj pravi lastniki. Ostali (Brest, Republika Slovenija in Ljubljanska banka) pa se »delamo« da smo lastniki.

Toda pustimo teoretična razmišljanja o lastništvu, saj se bomo s tem vprašanjem srečali, kot bo sprejet Zakon o lastninjenju. Do takrat pa si raje oglejmo, kakšne so

možnosti funkcioniranja novih oblik poslovanja.

KATERI BODO NOVI ORGANI UPRAVLJANJA, SOUPRAVLJANJA IN VODENJA?

Omenili smo že, da je bila 12. marca letos konstitutivna seja skupščine Bresta. Skupščino sestavljajo skladno s sklepi organov upravljanja po en predstavnik vsakega od lastnikov (upravljalcev).

Skupščina je sprejela Statut in z njim zastavila upravljalško vodstveni okvir poslovanja. Navedimo glavne značilnosti:

- glavni organ upravljanja je skupščina, v kateri poteka glasovanje o večini zadev v razmerju z deleži v osnovni vlogi (ker ima Brest večinski delež, ima tudi večino glasov);

- skupščina lahko imenuje upravni odbor; skupščina je sklenila, da bo do imenovanja upravnega odbora začasno sama opravljala njegove naloge;

- direktor zastopa podjetje in vodi njegovo poslovanje;

- pristojnosti vseh omenjenih treh organov so opredeljene v zakonu, ki pa dopušča podrobnejšo obdelavo v statutu;

- delavci v podjetju lahko oblikujejo delavski svet in mu v skladu z zakonom opredelijo pristojnosti (zakon določa, da če je število delavcev manjše od 50, vsi skupaj opravljajo funkcijo delavskega sveta);

- za večjo strokovno povezavo ter za usklajevanje najvažnejših vprašanj v korporaciji sta v statutu predvidena dva organa: strokovni svet in svet direktorjev;

- skupščina oziroma upravni odbor lahko, če sodita, da je to potrebno, imenujeta tudi dodatne organe.

Tako je v statutu matičnega podjetja zasnova za začetek delovanja po novem in za vzpostavitev povezav med matičnim podjetjem in hčerah. Podrobno bodo urejene tudi oblike za delovanje — to je za upravljanje, vodenje in soupravljanje v vsaki posamezni hčeri.

Toda to je le formalni okvir. Uspeh bo mogoč le tedaj, če bomo znali nove oblike uporabiti kot podlago za nadaljnjo racionalizacijo in večje učinke. Pa tudi na najnujnejšo mero humanosti, sodelovanja in dobrih medsebojnih odnosov, ki so nujni za velike uspehe, ne bomo smeli pozabiti. Nobena zakonodaja namreč ni tako dobra, da bi sama po sebi kaj prinesla.

Zdravko Zabukovec

Črta pod letom 1990

Leto 1990 je bilo v poslovnem smislu eno najtežjih let v preteklem desetletju. Poleg gospodarskih so na poslovanje podjetij vplivali tudi politični dejavniki. Lahko bi celo rekli, da je bila v Jugoslaviji v preteklem letu politika glavna dejavnost večjega dela prebivalstva. Zaradi političnih trenj je prihajalo do krhanja gospodarskih pogodb, prekinitve blagovnih in finančnih tokov, uvedbe raznih taks za organizacije iz drugih republik itd. Doživeli smo srbsko blokado, kosovske probleme, Knin, in razna druga politična izsiljevanja. Dejstvo je, da je gospodarska sfera zaradi svojih težav in nelikvidnosti te momente s pridom izkoristila in je najprej zaustavila finančne tokove. Nelikvidnost oziroma nespoštovanje plačilnih rokov se je razširilo kot kužna bolezen. Vedno manj je podjetij, ki se ne bi vsaj občasno znašla v likvidnostnih težavah.

V takih pogojih je poslovalo tudi naše podjetje in temu primerni so gospodarski rezultati. Leto 1990 smo zaključili z izgubo v znesku 62.707.000 din.

Vzrok takšnemu rezultatu so politični momenti, pa tudi objektivni gospodarski dejavniki in naše subjektivne slabosti.

Najpomembnejši dejavnik, ki je krojil usodo izvoznih podjetij je vsekakor nerealen tečaj konvertibilnih valut. Dejstvo je, da je politika zvezne vlade z nerealnim tečajem osiromašila izvozno gospodarstvo

Drugi dejavnik, ki je krojil naše poslovne rezultate je podkapitaliziranost Bresta, oziroma sorazmerno visoka obrestna mera za kredite za obratna sredstva. Razumljivo je, da s 50 do 60-odstotno letno obrestno mero in fiksnim tečajem ne moremo uspešno financirati izvozne proizvodnje. Zato so bili v preteklem letu v izgubi predvsem tisti

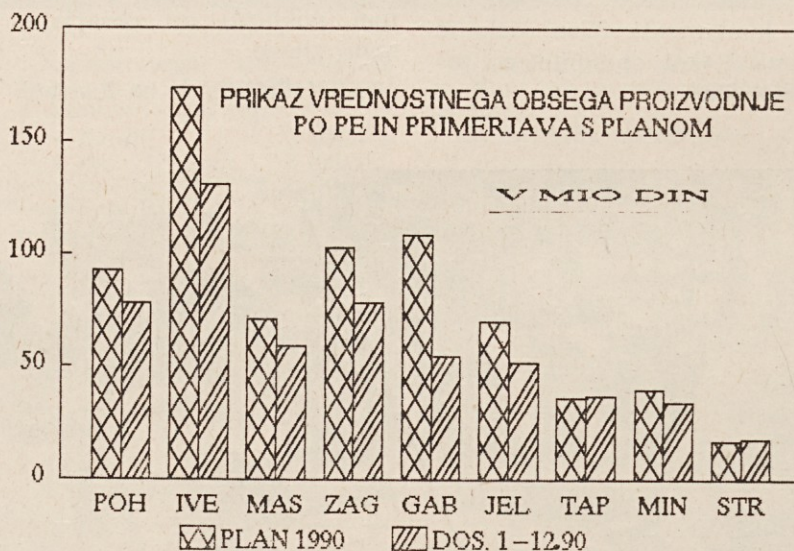
dobrin, ki pa so osnovni proizvod našega podjetja. Drugi del prebivalstva, ki je zadostil nujnim eksistenčnim potrebam, pa viška sredstev ni porabil za nabavo trajnih potrošnih dobrin (pohištva), marveč je velik del teh sredstev porabil za nakup deviz.

Med internimi vzroki za neugoden rezultat moramo omeniti pre nizko proizvodnjo in realizacijo na zaposlenega.

V preteklem letu smo dosegli vrednostno samo 76,3 odstotka letnega načrta proizvodnje. Velik izpad smo imeli predvsem pri primarnih proizvodih in proizvodnji pohištva za domače tržišče. Manjša primarna proizvodnja je posledica težav, ki smo jih imeli z nabavo osnovne surovine (hlodovina, surovina za iverko). Moratorij na sečnjo v gozdovih in pereča likvidnostna problematika sta dva činitelja, ki sta pomembno vplivala na nabavo lesne surovine. Zaradi pomanjkanja lesne surovine in sorazmerno visokega povpraševanja po njej so gozdarji zaostri plačilne pogoje, ki jih ob kroničnem pomanjkanju likvidnih sredstev nismo mogli v celoti sprejeti. Zato so gozdarji precejšnje količine hlodovine in drv izvozili, kljub temu, da je bila cena v izvozu nižja.

Pomanjkanje surovine smo skušali nadoknaditi z uvozom, vendar izpada kljub vsemu nismo mogli zapolniti.

Nadaljevanje na 3. strani

na račun uvoznikov oziroma prebivalstva, ki je lahko poceni kupovalo devize.

Po nekaterih ocenah je bil tečaj tujih valut na koncu leta prenizek za preko 60 odstotkov.

Poleg samega tečaja pa so negativno vplivala tudi nekatera medvalutna razmerja, predvsem padanje ameriškega dolarja in švedske krone, ki sta bili v letu 1990 naši osnovni izvozni valuti.

izvozni programi, ki so imeli dolge plačilne roke.

Tretji dejavnik, ki je krojil našo gospodarsko usodo pa je občuten padec življenjskega standarda. Objektivno dejstvo je, da so se lani socialne razlike med posameznimi sloji prebivalstva še povečale. Velik del prebivalstva, ki s svojimi dohodki lahko pokriva le najnujnejše življenjske potrebe je izpadel iz mase potencialnih kupcev trajnih potrošnih

Prva seja skupščine Brest d.o.o. Cerknica z delegati in poročevalci.

PRVI SKLEPI SKUPŠČINE BREST d.o.o.

Skupščina podjetja Brest d.o.o., Cerknica je na svoji prvi seji 12. marca sprejela naslednje pomembne sklepe:

1. Brest, podjetje za proizvodnjo in promet blaga d.o.o., Cerknica konstituira skupščino v sestavi:
 - Danijel Mlinar, predsednik (predstavniki Brest d.o.o. Cerknica)
 - Miroslav Pivk, član (predstavniki Republike Slovenije)
 - Elizabeta Filipi, članica (predstavnica LB d.d., Ljubljana)
2. Skupščina sprejme statut podjetja v čistopisu.
3. Skupščina izvoli v disciplinsko komisijo naslednje člane oziroma njihove namestnike:
 - predsednik: Anton Perčič (namestnik: Ivo Štefan)
 - članica: Ana Kogej (namestnica: Milka Bizaj)
 - član: Boris Bajt (namestnica: Irena Kovač)
4. Za direktorja podjetja Brest d.o.o. Cerknica je imenovan Darko Lesar, dipl. ing. — dosedanj v.d. direktorja.
5. Skupščina sprejme osnove poslovne politike in plana za leto 1991 ter vrsto sklepov za njuno izvajanje.

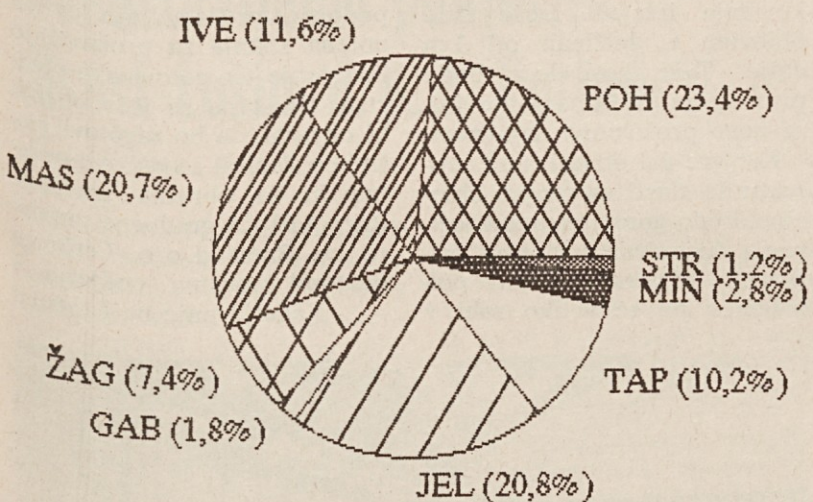
Črta pod letom 1990

Nadaljevanje z 2. strani

Manjša proizvodnja pohištva za domače tržišče je posledica manjšega povpraševanja in zmanjšane obsega tržišča, saj se je ob polletju tržišče v republiki Srbiji zaprlo zaradi političnih razlogov, v Makedoniji in Črni gori pa zaradi ekonomskih. Zato smo večino pohištvenih kapacitet usmerili v proizvodnjo za izvoz, ki pa je cenovno manj ugodna. Kljub dejstvu, da smo dosegli 22 milijonov USD izvoza in presegli letni načrt izvoza, pa vrednostnega obsega proizvodnje in tudi realizacije nismo dosegli zaradi nižjih cen v izvozu in nerealnega tečaja dinarja, oziroma inflacije,

ga uvoza. Tiste poslovne enote, ki so bile bolj prožne in so popestrile nabavo tudi s temi oblikami uvoza, so dosegle boljše rezultate, saj so s tem skoraj izničile pogubne vplive nerealnega tečaja.

Med stroški opazimo večje odstopanje predvsem pri osebnih dohodkih, ki so se v primerjavi z načrtovanimi povečali. To je deloma posledica spremenjene strukture proizvodnje (dodelavni posli, pri katerih je material preskrbel kupec), deloma pa posledica nizke startne osnove v planu, saj smo s tem dvigom vsaj nekoliko omilili socialne probleme zaradi nizkih osebnih dohodkov.

Izvozna pogača je bila vredna 22 mio \$.

ki je bila kljub stabilnemu tečaju pri domačih cenah še vedno navzoča.

Dejstvo je, da smo v preteklem letu premalo surovin in repromaterialov nabavili na zunanjem tržišču. V nekaterih okoljih smo se preveč toga obnašali in nismo izkoristili vseh možnosti nabave, predvsem skupnega izvoza, uvoza zaradi izvoza, začasnega uvoza ter drugih oblik brezcarinske

V letu 1990 je znašal povprečni mesečni osebni dohodek v Brestu 4.409,90 dinarjev in je za 390 odstotkov večji od povprečnega osebnega dohodka iz leta 1989.

Izgubo bomo pokrivali z nepovratnimi viri bank in poslovnih partnerjev. V primeru, da to ne bo mogoče, bomo izgubo pokrili v breme virov poslovnih sredstev.

Jože Korošec

Predstavljamo člane skupščine

Predsedniku novo konstituirane skupščine Danilu Mlinarju — predstavniku Bresta smo zastavili naslednji vprašanja:

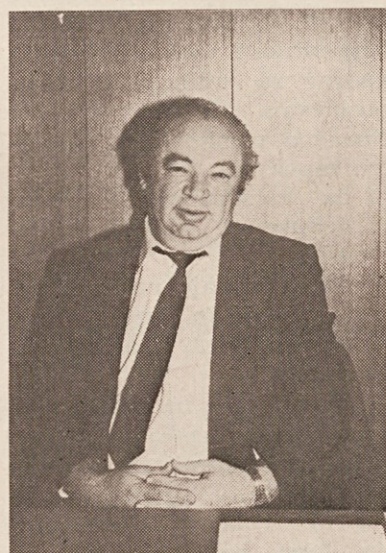
- katere najpomembnejše in odgovorne naloge čakajo skupščino Bresta na poti do uveljavitve korporacije v uspešen poslovni sistem?
- kako boste v skupščini uveljavljali sprejemanje odločitev z ozirom na interese družabnikov?
- Člana skupščine predstavnika vlagatelj Miroslav Pivk in Elizabeta Filipi pa smo povprašali:
- kaj lahko rečete o Brestovi poslovni politiki?
- kaj je po vašem mnenju treba ukreniti, da bo Brest postal še bolj uspešen poslovni subjekt?

Danilo Mlinar, predsednik skupščine Brest d.o.o. Cerknica:

Skupščina Bresta, družbe z omejeno odgovornostjo, ima svoj statut, v katerem so opredeljene njene pristojnosti. Naštel bom samo nekatere:

- sprejema plan razvoja in poslovno politiko podjetja,
 - sprejema letni obračun poslovanja,
 - odloča o statusnih spremembah in spremembah oblik podjetja,
 - odloča o delitvi in uporabi dobička ter o kritju izgub itd.
- V tej prehodni fazi organiziranja opravlja skupščina v skladu s Statutom tudi nekatere funkcije upravnega odbora, kot npr. sprejema splošne akte podjetja, imenuje in razrešuje direktorje podjetja, imenuje disciplinsko komisijo itd.

Sicer pa gre pri novem organiziranju za sistematično preoblikovanje Bresta. Za vsa podjetja — hčere so izdelani programi razvoja, za realizacijo katerih nameravamo pritegniti tudi druge poslovne partnerje. Ta trenutek delamo na dokapitalizaciji pod-

jetja. Gre za pridobitev trajnih oziroma dolgoročnih virov sredstev za realizacijo koncepta razvoja podjetja tudi z investicijskimi naložbami v uspešne projekte.

Pri skupščini gre za začetek uveljavljanja novega načina upravljanja in vodenja podjetja. Vse je usmerjeno na najvišjo raven strokovnega obvladovanja. To raven bomo lahko dosegli predvsem z dobrimi strokovnjaki, z drugačnim načinom razmišljanja, z menedžerji, ki imajo jasne cilje in načine obvladovanja tržnoekonomskih tokov. Čaka nas, predvsem vodstvo podjetja, »polno delat«, kajti menim, da smo danes, kljub težko prehojeni poti, še vedno bolj na začetku.

Osebnost se mi zdi kadrovske del najbolj pereč. To je treba reševati z dveh vidikov: s strokovnega in socialnega. Še težji se mi zdi danes socialni del, kjer ni programov in rešitev s strani širše skupnosti, ampak je vsa pobuda oziroma reševanje prepuščeno podjetjem. V zadnjih nekaj letih smo na Brestu ta del zelo uspešno reševali, bojim pa se, da bo v prihodnje težje.

Interesi družabnikov so si zelo blizu, kajti večina interesov izhaja iz lastništva kapitala, pri tem pa ne gre zgolj za motiv dobička marveč znatno več. Seveda pa danes ti družabniki niso prav »ta pravi«. Zlasti Brest to

še ni. Čaka nas namreč še realizacija programa olastninjenja podjetja. Smer razvoja pa je seveda že danes jasna.

Miroslav Pivk, član skupščine — predstavnik Republike Slovenije:

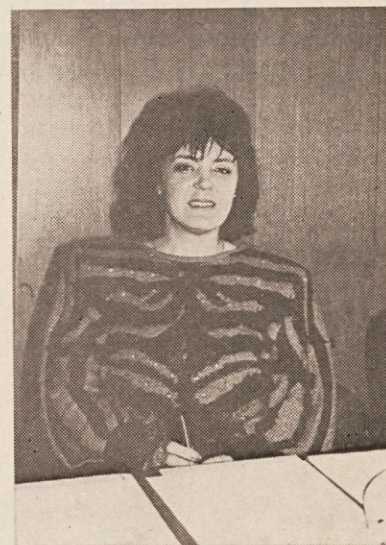
Brest se je začel že zelo zgodaj zavedati, da se je treba prilagoditi potrebam trga in temu podrediti vse funkcije podjetja, tako obseg proizvodnje kot razvojne programe, hkrati pa veliko vlagati v raziskave in razvoj trgov in kadrov, ki so glavna gonilna sila vsakega podjetja. Ta-

ko ima sedaj komparativne prednosti pred drugimi, ki tega niso storili dovolj zgodaj. Novo organiziranost podjetja pa je treba razumeti in izpeljati kot spremembo odnosov tako znotraj podjetja kot z zunanjim okoljem. Glavni cilj podjetja mora biti profit, s katerim se bo merila uspešnost podjetja in pripravljenost kapitala za vlaganje.

V sedanjih kriznih časih je s to usmeritvijo treba nadaljevati,

veliko vlagati v razvoj novih trgov, proizvodov in kadrov ter optimizirati obstoječe programe. Izredno pomembno pa je, da se podjetje optimizira na obsegu, ki ga pogojuje možnost prodaje — trg in razpoložljiv kapital. Predvsem pa je potrebno težiti k temu, da bo obstoječi kapital podjetja dajal več profita kot doslej.

Elizabeta Filipi, članica skupščine — predstavnica LB d.d., Ljubljana:

Brest se že nekaj let prilagaja spremenjenim pogojem gospodarjenja. Iz tega velikega sistema, sposobnega le velikoserijske proizvodnje, se bolj in bolj spreminja v prilagodljiv sistem s širokim programom, ki se je sposoben vključiti na čim širše tržišče.

Kljub velikim naporom, ki jih je Brest v to vložil, pa Brestovce tudi v tem letu čaka maksimalno angažiranje na vseh področjih in ravneh. Glede na omejena finančna sredstva bo Brest zastavljene cilje lahko dosegel le s popolno racionalizacijo poslovanja, s postopnim dezinvestiranjem in nujno dokapitalizacijo s strani fizičnih oseb, tujih vlagateljev in Republike Slovenije.

Menim, da so Brestove poslovne usmeritve, ki so tržno naravnane, pravilne. Brest kot poslovni subjekt pa bo tem bolj uspešen, čim bolj dosledno bo izvajal zastavljeno poslovno politiko.

I. Š.

Struktura korporacije Brest

Matično podjetje (firma, sedež in direktor):

BREST, podjetje za proizvodnjo in promet blaga, d.o.o., Cerknica, ki ga zastopa direktor Darko Lesar, dipl. ing.

Podjetja — hčere (firma, sedež in direktor):

1. BREST-POHISTVO, d.o.o., Cerknica, podjetje za proizvodnjo in promet pohištva ter opreme, ki ga zastopa direktor Mitja Strohšack, iur.

2. BREST-MASIVA, d.o.o., Martinjak, podjetje za proizvodnjo in promet pohištva, ki ga zastopa direktor Rudolf Debevc, dipl. ing.

3. BREST-ŽAGALNICA, d.o.o., Stari trg, podjetje za proizvodnjo in promet lesnih izdelkov, ki ga zastopa direktor Silvester Bavec, dipl. ing.

4. BREST-IVERKA, d.o.o., Cerknica, podjetje za proizvodnjo in promet ivernih plošč, ki ga zastopa direktor Franc Hvala.

5. BREST-GABER, d.o.o., Stari trg, podjetje za proizvodnjo in promet pohištva ter opreme, ki ga zastopa direktor Branko Klešnik.

6. BREST-TRGOVINA, d.o.o., Cerknica, podjetje za promet blaga in storitev, ki ga zastopa direktor Vojteh Harmel, dipl. psih.

7. BREST-JELKA, d.o.o., Begunje pri Cerknici, podjetje za proizvodnjo in promet pohištva, ki ga zastopa direktor Janez Opeka, dipl. ing. org.

8. BREST-TAPETNIŠTVO, d.o.o., Cerknica, podjetje za proizvodnjo in promet pohištva, ki ga zastopa direktor Franc Hrastnik, ing.

9. BREST-MINERALKA, d.o.o., Cerknica, podjetje za proizvodnjo in promet ognjeodpornih plošč, ki ga zastopa direktor Jože Komidar.

10. BREST-STROJEGRADNJA, d.o.o., Cerknica, podjetje za proizvodnjo in promet strojne opreme, ki ga zastopa direktor Stanislav Lužar, dipl. ing.

11. BREST-INSE, d.o.o., Cerknica, industrijski servis, ki ga zastopa direktor Cvetko Malnar, ing.

12. BRESTIN, d.o.o., Cerknica, podjetje za izdelavo opreme, ki ga zastopa direktor Franc Sterle.

13. BREST-DUMI, d.o.o., Cerknica, podjetje za proizvodnjo in promet izdelkov za navtiko in šport, ki ga zastopa direktor Miloš Mileta, ing.

14. BREST-LUŠIN, d.o.o., Cerknica, podjetje za predelavo in promet lesa, ki ga zastopa direktor Franc Lušin.

Zmerni optimizem

SPREJETA ZE POSLOVNA POLITIKA IN NAČRT ZA LETO 1991

Ena osrednjih in najpomembnejših točk dnevnega reda 1. seje skupščine podjetja v mešani lastnini Brest d.o.o. Cerknica je bila obravnava in sprejem obsežnega gradiva — osnove poslovne politike in načrta za leto 1991. Zasnova dokumenta upošteva v tem letu zaokroženo organiziranost v skladu z Zakonom o podjetjih ter nadaljnje poglobljeno in razmeram se prilagajoče izvajanje koncepta dolgoročne sanacije podjetja. Sanacija naj bi potekala v okviru poprej sprejetega celovitega projekta Prizma, seveda ob upoštevanju tržno-poslovne samostojnosti podjetij hčera ter dokapitalizacije vseh družb Bresta kot celote.

Glavne opredelitve na področju trženja:

- povečanje plasmaja inženiring programov za indeks 620 v vrednosti 11,6 mio \$
- povečanje plasmaja lesne galanterije in izdelkov Brestina za indeks 760 v vrednosti 6,3 mio \$

ti na tržišče pnevmatske čolne za morski in rečni turizem. Program je lasten, izdelki pa že imajo potrebne ateste, ki omogočajo plasma doma in v tujini.

Začenjamo s proizvodnjo in plasmajem zidnih in podnih predfabriciranih oblog, ki slo-

Plasma na pohoštenem programu bomo zadržali z novo generacijo kuhinj, programom Ten, Sax in obstoječimi ter novimi izvoznimi programi.

Na področju mineralke uvažamo lažje mineralne plošče Negor, obrizge za jeklene konstrukcije in rudnike ter inženirski program.

Rast izvoza načrtujemo tudi v letu 1991. Poleg povečanja obsega prodaje dosedanjih programov bomo izvažali še programe novih Brestovih podjetij. Eden glavnih ukrepov bo skrajšanje rokov plačil. Poleg tega bomo izkoristili vrsto ostalih možnosti za zmanjševanje stroškov in večjo dohodkovnost izvoza (začasni uvoz, uvoz zaradi izvoza, skupni izvoz in kooperacija).

Proizvodnja za izvoz bo terminirana z naročili, kar bo pomenilo poslovanje brez zaloga. Še naprej bomo povečevali lastni izvoz. V sodelovanju z domačimi in tujimi partnerji bomo ustanavljali podjetja v tujini.

Oskrba s surovinami in materiali bo imela eno najpomembnejših funkcij v poslovnem procesu. Zato poslovna usmeritev korporacije zahteva pristop, ki sloni predvsem na odgovornosti vseh odločujočih kadrov za znižanje stroškov poslovanja oziroma za večjo finančno učinkovitost. Naloga teh zaposlenih je:

- da racionalizirajo obseg dobave po količini in rokih,
- da optimirajo nabavne poti, pogoje in cene,
- da aktivirajo cenejše substitute,
- da vplivajo na gospodarjenje z materiali.

Za izpolnitev teh načrtov smo oblikovali agencijo za integralno nabavo. Želimo namreč doseči boljše pogoje in racionalnejšo preskrbo za dve ali več družb-hčera s kombiniranjem nabavnih poti, hkrati s prodajo blaga Brestovih podjetij (vključno s kompenzacijami).

Racionalizacije in druge globalne usmeritve poslovanja načrtujemo predvsem na naslednjih področjih:

- nadaljnje zmanjšanje števila zaposlenih za okrog 270 delavcev. Za rešitev tega problema je pripravljen program, za katerega potrebujemo okrog 40 milijonov dinarjev, ki pa jih

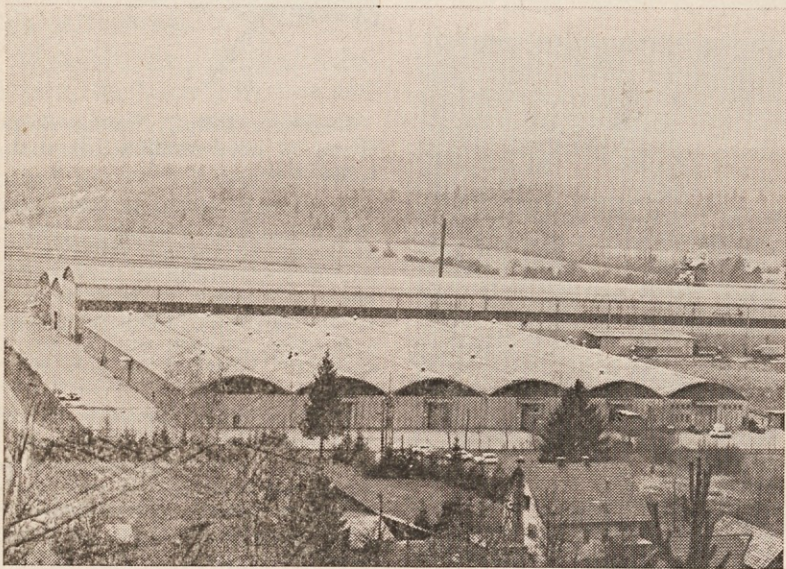
- Brest v tem trenutku ni ma,
- nadaljevanje izobraževalnega ciklusa za okrog 320 delavcev,
- zmanjševanje stroškov v pomožnih dejavnostih,
- nadaljevanje že začete dokapitalizacije podjetja s strani zunanjih partnerjev (do 1/3 osnovne vloge),
- izboljšanje koeficienta obračanja zalog (tržna proizvodnja za znanega kupca),
- večje izkoriščanje informacijske tehnologije,
- ustreznejše nagrajevanje za povečanje produktivnosti zlasti kreativnih in inovativnih delavcev.

Investicije imajo značaj tržne usmerjenosti. Vsaka od družb-hčera ima vnaprej opredeljen razvoj v okviru skupne razvojne strategije. V letu 1991 izvajamo investicijske projekte v:

- Dumi (projekt za navtični program),
- Finob (projekt finaliziranih talnih in drugih oblog),

- Gaber (projekt rekonstrukcije in modernizacije za kuhinjske, laboratorijske in inženirinske programe),
- Lušin (projekt za predelavo drobne oblovice),
- Mineralni kompleks (trije inovacijski projekti s področja mineralnih tvoriv).

Rezultati vseh navedenih aktivnosti vlivajo upravičeno upanje na uspeh poslovnega leta. Vsi načrti podjetij-hčera predvidevajo v delitvi dohodka dobiček. Ko smo v naslovu zapisali, da gre za zmerni optimizem, smo mislili zgolj na nezaželeno možnost poslabšanja splošnih gospodarskih tokov in vladnih ukrepov s tega področja. Ob izboljšanju finančnih virov, realizacije programskih sprememb, zastavljenih realizacij vključno s številom zaposlenih, kadrovskih sprememb in nadaljevanju izobraževanja pričakujemo, ne le letošnje, temveč dolgoročno izboljšanje rezultatov poslovanja korporacije.

Koristen primer dezinvestiranja sredstev je v predimenzioniranemu centralnemu skladišču gotovih izdelkov v Podskrajniku pri Cerknici, ki je postalo prava »valilnica in inkubator« novih programov preoblikovanega Bresta. Pod strešnimi loki so našli svoj prostor — z leve proti desni: 1 — Trgovina, 2 — Dumi, 3 — skladišče, 4 — Lušin, 5 — še rezervirano in 6 — Strojegradnja.

- nova proizvodnja plovil v vrednosti 4,2 mio \$
- povečanje izvoza za indeks 130 — to je za 8,8 mio \$
- pospeševanje neposredne prodaje v lastnih in privatnih salonih
- zagotovitev kreditiranja prodaje končnih izdelkov.

Programsko tržni ukrepi so uravnani za doseganje gornjih opredelitev:

Plasma serijskega pohištva, strojogradnje in primarnih programov ter mineralke bo ostal nespremenjen oziroma se bo strukturno zmanjševal.

Povečanje inženiringa bomo dosegli predvsem z večjim plasmajem laboratorijskega pohištva, v sodelovanju s firmo Waldner, z opremo poslovnih objektov, z lastnim programom ter v sodelovanju s firmama Bene in Iko.

Hotelske objekte in ladje bomo opremljali z opremo, ki temelji na lastnem oblikovanju in tehnologiji.

Uvajamo popolnoma novo področje — BIO program, ki omogoča ekološko sanacijo farm in zemljiških površin ob hkratni uporabi izdelka v kmetijstvu.

Z novim navtičnim programom Dumi začenjamo plasira-

nijo na tehnologiji integralnega izkoriščanja tudi manj kakovostnega lesa.

Bistveno širimo program Brestina na področju obnove kuhinj (New-look) in drugih izdelkov, kar bomo dosegli z boljšim oblikovanjem in povečevanjem lastne prodajne mreže.

Na področju strojogradnje bomo obdržali in razširili tržišče s kompleksnim trženjem tehnološke opreme ter tudi z zastopanjem drugih firm.

Na področju primarne predelave lesa bomo zadržali tržišče z višjo kakovostjo izdelkov in pospešenim neposrednim trženjem.

NAČRT PROIZVODNJE IN PRODAJE ZA LETO 1991 (v mio din)

Zap. št.	Podjetje-hči	PROIZVODNJA			PRODAJA	
		Dosež. 90	Plan 91	Indeks	Dom. trg	Izvoz
1.	POHIŠTVO	78,9	120,7	153	87,3	49,7
2.	MASIVA	59,1	94,1	159	26,9	67,2
3.	ŽAGALNICA	79,0	110,8	140	77,1	23,8
4.	GABER	55,2	101,7	184	84,1	17,6
5.	IVERKA	130,8	201,1	154	164,9	36,2
6.	TAPETNIŠTVO	38,1	53,5	140	13,4	40,1
7.	JELKA	52,1	50,3	173	15,6	74,7
8.	MINERALKA	34,5	51,2	148	37,9	13,3
9.	STROJEGRADNJA	18,2	22,9	126	17,1	5,0
10.	TRGOVINA	—	90,2	—	90,2	—
11.	INSE	—	3,6	—	3,6	—
12.	BRESTIN	—	84,1	—	59,0	25,1
13.	DUMI	—	55,8	—	21,9	33,9
14.	LUŠIN	—	20,9	—	20,9	—
SKUPAJ BREST		545,9	1.100,9	202	719,9	386,6

Predstavljamo podjetje Brest-Lušin d.o.o. Cerknica

Tokrat predstavljamo bralcem Brestovega obzornika zopet novo proizvodno dejavnost, ki je nastala kot plod mešanega vlaganja. Gre za predelavo drobne oblovice, predvsem drevesnih vrst listavcev. Dejavnost bo zapolnjevala trg z iskanimi lesnimi elementi in polizdelki.

Želja, čimbolj ovrednotiti tudi slabši les — recimo mu kar »drva« — je bila v lesarstvu vedno navzoča. S projektom predelave drobne oblovice smo na Brestu v precejšnji meri uresničili take cilje.

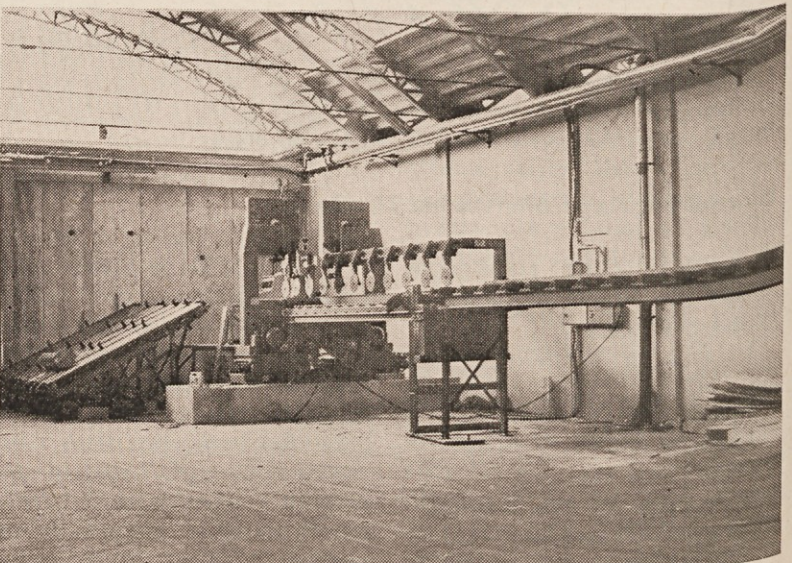
Tehnologija za predelavo drobne oblovice se precej razlikuje od klasičnega žagarskega obrata. Na postrojenju bo možno predelovati namreč tudi oblovino z minimalnim premerom 15 cm. Ker pa »drva« oziroma »goli« navadno niso ravni in tudi ne kakovostni po vsej dolžini, bomo s tehniko krojenja izžagali lepše dele oblovice v dolžinah od 1 m dalje. Taki kosi lesa bodo pravzaprav vhodna surovina za novo proizvodno dejavnost.

Ker gre pri omenjenem projektu še zlasti za tanjšo oblovino, bodo gotovi elementi oziroma decimiran les temu primernih dimenzij. Takih polizdelkov pa se veliko rabi v

proizvodnji masivnega pohištva, galanterije, palet, v proizvodnji oblog, podov itd.

Podjetje Brest-Lušin d.o.o. Cerknica je torej samostojna firma, ki sta jo ustanovila Brest in g. Franc Lušin iz Ljubljane. Pravi razgovori o skupnem pristopu k projektu so se začeli julija lani. Kmalu zatem sta oba partnerja podpisala pismo o nameri in se s tem obvezala čimprej izdelati elaborat, ki je pokazal ustrezno stopnjo donosnosti take proizvodnje.

Partnerjev vložek v novo podjetje predstavljajo ovrednotena znanja za proizvodnjo in trženje ter gotovinska sredstva. Brest pa se je v pogodbi obvezal, da bo zagotovil potreben kapital za nabavo opreme in za obratna sredstva. Razpoložljive gradbene prostore bo Brest d.o.o. Cerknica odstopil novemu podjetju v Nadaljevanje na 5. strani

Dvojna tračna žaga je prva montirana oprema podjetja Brest-Lušin.

Brest-Dumi je splaval

- PROGRAM, KI NAJ BO VEDNO NAD VODO
- V ČASU STEČAJEV IN ZAPIRANJA TOVARN
- DO 60 ZAPOSLENIH IN 15 MIO DEM REALIZACIJE
- SICER MAJHNA, PO MISELNOSTI PA VELIKA STVAR
- POMANJKANJE KAPITALA JE GLAVNA SKRB ŽE NA STARTU

To je le nekaj glavnih misli Izidorja Rejca, Darka Lesarja, Tomaža Jančarja in Miloša Milete, izrečenih na otvoritvi proizvodnje novega Brestovega podjetja — hčere Brest-Dumi d.o.o. 1. februarja v

Podskrajniku pri Cerknici. Ker smo bralcem to proizvodnjo že predstavili v prejšnji številki Obzornika, tokrat brez komentarja objavljamo, kaj so povedali glavni akterji, udeleženi na tej prireditvi.

IZ POZDRAVNEGA NAGOVORA DARKA LESARJA, GLAVNEGA DIREKTORJA BREST d.o.o. CERKNICA:

V tem trenutku je pomembno, da se v času stečajev in zapiranja tovarn, ki so doživele kruto usodo ekonomskih zakonitosti, odpira tudi kakšen nov program. Gre za proizvodnjo, ki smo jo osvojili v sodelovanju z dvema part-

nerjema z Reke, g. Duplišakom in Miletom.

Proizvodnja temelji na Brestovem programu dezinvestiranja, kar pomeni aktiviranje sredstev, ki so iz preteklosti ostala neaktivirana (centralno skladišče gotovih izdelkov —

op. ur.). V teh proizvodnih halah nameravamo tudi v paralelnih prostorih razširjati nove proizvodne zmogljivosti. Gre za dopolnjevalno dejavnost, ki jo v Brestu vključujemo kot komplementarne programe v smislu marketinga, ali pa v smislu tehnoloških povezav.

V naši sredi pozdravljam vse, ki so bistveno pomembno

IZIDOR REJC, REPUBLIŠKI SEKRETAR ZA INDUSTRIJO:

Ne bi rad ponavljal, vendar je to, kar smo danes videli, prav gotovo velik korak v prihodnje podjetniško gledanje. Hkrati pa gre tudi za skrb za zaposlovanje ljudi na vašem podeželju, kjer so možnosti za pridobitev dela sicer manjše kot v večjih centrih.

Poudariti gre korajžo, s ka-

prispevali k dosedanji sanaciji Bresta. Mislim, da bomo obe te iz naših dolgoročnih programov vsekakor zanesljivo realizirali, kot tudi vse doslej.

Pozdravljam vse, ki sodelujejo v začetku te proizvodnje, ki naj bi kasneje predvidoma zaposlila do 60 delavcev in ustvarila preko 15 mio DEM realizacije.

Po otvoritvi si je več kot 80 navzočih ogledalo proizvodnjo. Ob koncu smo pomembne goste povprašali po vtisih, ki jih imajo kot solastniki te mešane družbe.

tero ste se lotili projekta, še posebej pa izredno koristnost aktiviranja neizkoriščenih prostorskih kapacitet v produkciji, ki je jutrišnja in pojutrišnja. Končno rad ponovim, kar sem povedal že na otvoritvi, da gre za program, ki ostaja vedno nad vodo.

TOMAŽ JANČAR, NAMESTNIK PREDSEDNIKA LB GB LJUBLJANA:

Brest že dolgo poznam. Recimo kar, da je bil to eden socialističnih velikanov, po čigar modelu naj bi tisoči Slovencev imeli npr. enake kuhinje, enake barve, z enakim številom in razporeditvijo predalov itd. Tako pač ni šlo. Sedanjost — prihodnost je v maloserijski in celo naročeni proizvodnji, zlasti pa v vključevanju velikega števila razmišljujočih kadrov ob privabljanju kapitala. Tu je Brestova perspektiva. Vlaganje v kadre — le v te verjamem — in njihovo stimuliranje bo omogočilo ob vsaki podrti in pre-

delani smreki ali bukvi večji kos kruha brestovcem in vsej dolini.

Danes smo videli nov Brestov program, ki ga vsestransko podpiram. V tej slovenski lesni industriji, ki stagnira, Brest zanesljivo napreduje. Ta hip so problemi Bresta še vedno sorazmerno veliki. Način, kako se je vodilna ekipa pravočasno lotila prestrukturiranja ob izrabi kapitalskih povezav, pa je gotovo ohrabrujoč. Navsezadnje je Dumi za Brest majhna stvar, vendar je to po miselnosti velik lik korak.

MILOŠ MILETA, SOLASTNIK PODJETJA BREST-DUMI d.o.o. CERKNICA:

Ko smo se z vodstvom Bresta dogovarjali za ta naš skupni posel, smo bili polni optimizma, ki ga sicer še vedno

izvoz. S solastnikom Rudijem Duplišakom verjameva, da se bo vendarle vse dobro izšlo. V tem smislu vlagava maksimalne napore in svoje moči, da postavimo firmo na noge. Prav gotovo so v tem smislu zelo pomembni tudi najini privatni interesi. Rada bi kar najhitreje izpolnila vrsto čvrsto zastavljenih ciljev in obljub — med njimi npr. tudi to, da bomo delavcem z uspešnim poslovanjem zagotovili po 1.000 DEM osebnega dohodka.

Kot rečeno, težav in skrbi je še veliko — zlasti denarnih. S partnerjem pa verjameva, da jih bomo s skupnimi močmi vseh solastnikov danes odprte proizvodnje mešane družbe Brest-Dumi d.o.o. uspešno rešili v korist naših skupnih interesov in širše družbe.

Ivo Štefan

Predstavljamo podjetje Brest-Lušin d.o.o. Cerknica

Nadaljevanje s 4. strani najem.

Decembra lani sta oba partnerja podpisala pogodbo o ustanovitvi podjetja z mešano lastnino. Stekel je registracijski postopek, hkrati pa delo na nabavi in montaži potrebne opreme. Razen primarnega stroja — paralelne tračne žage, ki je uvožena — je vsa druga do sedaj nabavljena oprema že rabljena, s čimer naj bi pocenili investicijski vložek.

Dela za potrebno revitalizacijo rabljene opreme in vsa montažna opravila izvajajo predvsem Brestovi delavci iz Strojegradnje, Pohišstva in Iverke.

Tehnologija je postavljena v eni od skladiščnih hal v Podskrajniku. Na ta način smo prazne skladiščne prostore, razpoložljivo infrastrukturo in depoje za surovino vključili v proizvodno funkcijo. Iverka kot neposredni sosed novemu

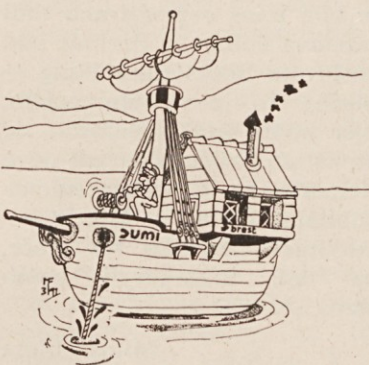
podjetju pa bo uporabila vse lesne ostanke iz omenjene proizvodnje za svojo predelavo. V podjetju Brest-Lušin d.o.o. Cerknica bo zaposlenih približno 15 delavcev. Zaenkrat je začel s poskusno proizvodnjo začetni del tehnološke linije.

Dejavnost novega podjetja je zelo raznolika, kar bo omogočilo podjetju, da se bo lahko z različnimi izdelki in storitvami uveljavilo na domačem, še zlasti pa na tujem trgu.

Izdelki iz nove proizvodnje naj bi bili kar v največji meri namenjeni tudi Brestovim finalistom in še zlasti načrtovani proizvodnji za izdelavo talnih, stenskih in stropnih oblog.

Po predvidevanjih naj bi s polno proizvodnjo začeli že v prvem polletju letošnjega leta.

F. Lušin

Dvigniva sidro!

imamo. Skrbi nam povzroča finančna situacija tako v Sloveniji kot v vsej Jugoslaviji. Zmanjkuje nam denarja, da ne vemo, kako bomo dokončali proizvodnjo, naročeno za

Sejem Köln '91

Sejem pohištva, ki ga v Kölnu prirejajo vsako leto v drugi polovici januarja, je prav gotovo najpomembnejši mednarodni pohištveni sejem. Zdi se, da na pomembnosti še pridobiva, saj zadnjih nekaj let beležijo vse večje število razstavljalcev in obiskovalcev z vsega sveta. Tako je bilo tudi letos, ko se bojazni pred manjšim obiskom in udeležbo, kljub zalivski krizi in recesiji v večini zahodnih držav, niso uresničile. Predstavilo se je 1500 proizvajalcev pohištva iz več kot 30 držav iz vsega sveta. Obiskovalcev je bilo celo več kot lani.

Tudi vzdušje je bilo tako med razstavljalci kot obiskovalci zelo pozitivno in prevladovala so optimistična pričakovanja glede poslovanja v letu 1991. V nasprotju z ZDA, Anglijo, Francijo ali Italijo predvidevajo v Nemčiji v letošnjem letu kar 9-odstotno rast v proizvodnji pohištva. Večina razstavljalcev je bilo zadovoljnih tudi z obsegom naročil, saj so jih na sejmu dobili več kot so pričakovali. Ne gre pozabiti, da je sejem pohištva v Kölnu gotovo eden najbolj zanimivih krajev, kjer se sklepajo konkretni posli.

Čeprav je to nemški sejem pohištva, pa kar 60 odstotkov razstavljalcev prihaja iz drugih držav. Običaj je, da se proizvajalci iz posameznih držav predstavijo skupaj, lahko bi rekli pod isto zastavo. Med najbolj zanimive gotovo spadajo proizvajalci pohištva iz Avstrije, Švice, Danske in Švedske. Te države spadajo tudi med največje izvoznike pohištva, v prihodnjih letih pa nameravajo izvoz še povečati. Danci so v letu 1990 izvoz povečali kar za 14 odstotkov, tako da je njegova skupna vrednost znašala že okoli 2 milijardi nemških mark. Danski proizvajalci pohištva izvozijo kar 75 odstotkov svoje proizvodnje, premorejo pa le nekaj 750 obratov s skupaj približno 10.000 zaposlenimi. Če upoštevamo še dejstvo, da morajo danski pohištveniki uvoziti praktično vse surovine in materiale, se lahko potem samo sprašujemo, kaj je narobe z našo (jugoslovansko) pohištveno industrijo, ki ji je z vsemi kapacitetami v letu 1990 uspelo izvoziti v ZDA vsega skupaj za približno 200 milijonov nemških mark pohištva.

In kakšni so novi trendi v pohištvu? Strokovnjaki pravijo, da je nov trend to, da ni nobenega enotnega trenda. Za devetdeseta leta bo značilna svoboda posameznika — njegove želje in hrepenenja. Kultura bivanja bodo določala čustva. Kljub tej »orientacijski megli« pa vendarle lahko govorimo o nekaterih precej konkretnih značilnostih.

Pri lesu že nekaj let ni večjih sprememb, še vedno so Nadaljevanje na 6. strani

Boot '91 Düsseldorf Novo iz delovnih razmerij

Zatrjujejo, da je to eden od najpomembnejših in najbolj obiskanih svetovnih sejmov. Zavzema 87.571 m² zaprtega prostora v 15 halah. Povprečno ga obišče okrog 400.000 obiskovalcev. Po statistikah je med obiskovalci 86 odstotkov Nemcev, 14 odstotkov pa predstavljajo tujci. Od teh jih je 5 odstotkov izven Evrope. Vedno ga organizirajo v februarju in traja celih 9 dni. Obhod hal je organiziran zelo praktično. Ko obiskovalec odloži plašč v garderobi, obhodi sejem, ne da bi moral ven. Hale so povezane z različnimi nadhodniki, pomičnimi trakovi in podobno.

Letos se je kot razstavljalet pojavila tudi nova Brestova hčer Brest-Dumi. Ker smo se pozno prijavili (razstavni prostor je vsakokrat razprodan

Sejem Köln '91

Nadaljevanje s 5. strani najpomembnejši hrast, češnja in jesen. Letos bodo sadna drevesa še pridobivala na pomembnosti, predvsem bo še več češnje, ki se ji bo pridružila hruška. Od iglavcev bo najbolj moderna smreka, vse več stolov pa naj bi bilo iz bukovine. Nasploh bolj priljubljeni ostajajo svetlejši lesovi in toni — jelša in javor, medtem ko je vse manj npr. rustikalnega hrasta. Ljudje pač vse bolj hrepenimo po toplem, harmoničnem okolju, ki nudi mir in sprostitve.

V površinski obdelavi je dovoljena vsa paleta — od mat tonov do visokega sijaja, pogosto pa kombinacija obojega. Zdi se, da je več belega kot črnega pokrivnega laka. Črni se zelo pogosto pojavlja v kombinaciji z naravno barvo lesa.

Pri oblazinjenem pohištvu so možnosti skorajda neomejene. Blago je izdelano v najrazličnejših barvah in vzorcih (zelo veliko je cvetličnih in abstraktnih vzorcev), še vedno je precej usnja v rjavih barvnih odtenkih, poleg teh pa še belo, črno, modro, rdeče in zeleno usnje.

Individualnost in okus posameznika igrata najpomembnejšo vlogo, bolj pomembne kot cena se zdijo kakovost, toplota, tisto, kar vidimo in čutimo.

Za konec še beseda o jugoslovanski udeležbi. Na sejmu so razstavljali Slovenijales, Uniles, Exportdrvo, Šipad, Simpo. Ne tako skupaj kot npr. Skandinavci ali Avstrijci, bolj narazen in vsak zase. Opremljenost razstavnih prostorov je bila solidna, kakšnih posebnih novosti pa ni bilo. Temu primeren pa je bil seveda tudi obisk.

V. Zabukovec

za naslednje leto že ob zapiranju sejma), smo komaj uspeli dobiti prostor v velikosti 48 m². Da bi zmanjšali stroške razstavljanja in ker smo ozko povezani z dobaviteljem reprodromateriala, firmo Sava iz Kranja, smo nastopili v skupnem aranžmaju, tretjino stroškov pa je nosila uvozna firma Brest-Dumi za nemško tržišče.

V okviru možnosti smo razstavili plovila MR 440 (rdeč), MR 440 Army iz meliranega gumiranega platna, MR 350, MR 275, ob zidu smo postavili splav Rafting 450, na vrveh v zraku pa je visela rumena Banana 4.

sejmu pa je naravnost zamegljivo v primerjavi s prejšnjimi leti. Glavni vzrok za to je vojna v zalivu. Trdijo, da so se vsi roki za konkretne pogodbe premaknili za 2 meseca naprej, ker se turisti še niso odločili, kje bodo preživel dopust.

Konkurenca na sejmu je bila zelo močna. V naši hali so bili nemški ljubljenci DSB (Deutsche Schlauch-Boote), katerih čolni niso prav nič boljši od naših, pač pa so dražji, vendar so kljub temu uspeli prodati okrog 100 komadov.

Svetovna elita v proizvodnji gumiranih čolnov, to so italijanske firme Novomarine, No-

Gostje si ogledujejo plastična dna za gumijaste čolne. Tretji z leve je g. Izidor Rejc.

Zanimanje za naše izdelke je bilo veliko, morda sicer ne tolikšno kot smo pričakovali; mogoče smo pričakovali celo preveč. Vendar pa je bilo bistveno, da smo se predstavili in pokazali proizvode ter do neke mere uspešno navezali stike za maloprodajo. Pričakovali smo sicer morebitno predhodno naročilo s predplačilom za nekaj sto plovil — česar pa nismo dobili. Hvalili so nas, pa tudi kritizirali. O pohvalah ne bomo govorili. Kritika pa se je nanašala na izgled finalizacije proizvodov in na vprašanje dodatne opreme. Izboljšav v tem pogledu smo se že lotili.

Letošnji obisk je bil po ocenah za približno 30 odstotkov manjši kot običajno. Število pogodb, podpisanih na samem

varagnia in Bat, je razstavljala prav zraven nas, vendar nismo uspeli zvedeti, ali so bili zadovoljni s prodajo. Dejstvo je, da so veliko dražji kot mi, izdelki pa so lepši. Razstavni prostor firme Sport iz Beograda je štiri dni prazen samoval, tako da nas je bilo kar malo sram.

Prvič v zgodovini Nemčije je bila letos organizirana tudi razstava čolnov v Berlinu pod naslovom Boots-Ausstellung — Berlin. To je navtični sejem, kjer bomo tudi sodelovali, če ne zaradi drugega zaradi nove Nemčije, ki je na severu pridobila tudi morje. Morda bomo imeli nekoliko več sreče, pa tudi pričakovali bomo manj.

Miloš Mileta

Brest-Dumi je razstavljala na sejmu evropske navtike.

Novela republiškega zakona o delovnih razmerjih (U. I. RS 5/91), ki je pričela veljati s 16. februarjem 1991 je pomembno posegla v položaj delavca, ki je glede na dosedanje ureditve manj ugoden. Novela uvaja novosti predvsem na področju presežkov delavcev.

Z zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (U. I. RS 5/91) je celovito urejeno področje zaposlovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti, ki je prilagojeno novim razmeram uvajanja tržnega gospodarstva, naraščajoče brezposelnosti ter oženju socialnih funkcij gospodarskih subjektov.

Zaradi obširne problematike bomo v nadaljevanju poudarili le bistvene novosti, ki jih novela in Zakon prinašata s tega področja.

I. ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

1. Začasni presežki delavcev v organizacijah

Do začasnih presežkov delavcev pride v primeru začasnega prenehanja potreb po delu delavcev zaradi nujnih operativnih razlogov, ki lahko trajajo do šest mesecev. V tem času delavcu ne more prenehati delovno razmerje, lahko pa je med tem:

- razporejen na drugo delovno mesto, za katero se zahteva eno stopnjo nižja strokovna izobrazba
- razporejen v drugo organizacijo oziroma k drugemu delodajalcu, na delovno mesto, kjer se zahteva enaka ali eno stopnjo nižja izobrazba
- napoten na prekvalifikacijo oziroma dokvalifikacijo; v tem času je upravičen do nadomestila osebnega dohodka
- na čakanju na delo; v tem času prejema nadomestilo osebnega dohodka v višini, kot ga določa kolektivna pogodba oziroma splošni akt, vendar najmanj v višini z jamčenega nadomestila osebnega dohodka
- na delu s skrajšanim delovnim časom.

V naštetih primerih, ko je delavec na delu (prva, druga in peta alineja) ima pravico do osebnega dohodka za tisto delo, ki ga dejansko opravlja, pri čemer mora biti osebni dohodek najmanj 20 odstotkov višji od nadomestila osebnega dohodka.

O tem, katerim delavcem začasno ni mogoče zagotoviti dela, odloča poslovodni organ oziroma delodajalec, če gre za manjše število presežnih delavcev, sicer pa organ upravljanja. Pred tako odločitvijo je poslovodni organ oziroma delodajalec ter organ upravljanja dolžan pridobiti mnenje sindikata, in ga tudi obravnavati.

2. Trajni presežki

Če postane delo delavca nepotrebno za dalj časa kot 6 mesecev, delavcu preneha delovno razmerje po preteku 6 mesecev, potem, ko postane sklep o prenehanju delovnega razmerja dokončen. Ugotovitev, da obstajajo presežki delavcev, sprejme poslovodni organ oziroma delodajalec. Poslovodni organ oziroma delodajalec pripravi in sprejema program razreševanja presežkov delovne sile, če gre za organizacijo z manjšim številom delavcev, sicer pa program preseženih delavcev pripravi in sprejema organ upravljanja. O ugotovitvi, da obstajajo v organizaciji presežni delavci, je treba obvestiti tudi zavod za zaposlovanje.

Pri sprejemu programa sodeluje tudi delavski svet ali drug organ, ki predstavlja delavce, ter sindikat, ki podajajo stališča, mnenje in predloge delavcev. Za prenehanje delovnega razmerja večjemu številu delavcev se šteje, če je v zaporednih 45 dneh nepotrebni najmanj 10 delavcev v organizaciji z zaposlenimi do 100 delavcev, ali najmanj 10 odstotkov delavcev, če gre za organizacijo s 100 do 300 delavci ali najmanj 30 delavcev v organizaciji z več kot 300 delavci.

Če gre za prenehanje delovnega razmerja več kot 25 odstotkov zaposlenih v organizaciji z več kot 300 zaposlenimi delavci, mora sodelovati pri sestavi in sprejemanju programa preseženih delavcev zavod za zaposlova-

nje, organizacija pa mora razporediti prenehanje na daljši čas.

3. Arbitražna komisija

Novela zakona o delovnih razmerjih predvideva ustanovitev novega organa — arbitražna komisija, pred katero lahko sprožijo postopek delavci oziroma sindikat v primeru, če pri sprejemanju programa preseženih delavcev niso bila upoštevana njihova stališča. Arbitražna komisija je sestavljena iz predstavnikov delavcev in delodajalcev.

4. Prenehanje delovnega razmerja

Novela ima tudi posebno varovalno zakonsko določbo za presežne delavce, po kateri ni mogoče prenehanje delovnega razmerja delavcu, katerega delo je postalo nepotrebno, če ga je mogoče z njegovim soglasjem razporediti v okviru organizacije na drugo delovno mesto in ne ustreza njegovi izobrazbi; če ga je mogoče prekvalificirati ali dokvalificirati za drugo delovno mesto v roku 6 mesecev, če je možno z enakim številom delavcev opravljati delo v skrajšanem delovnem času. Kriteriji za določanje presežkov delavcev so: strokovna izobrazba in potrebna dodatna znanja, delovne izkušnje, delovna uspešnost, delovna doba, zdravstveno stanje in socialno stanje.

Delovno razmerje ne more prenehati v naslednjih primerih:

- delavcu v času služenja vojaškega roka,
- delavcu v bolniškem staležu,
- nosečnici in delavki v času porodniškega dopusta,
- delavcu, članu organu upravljanja, delavskega sveta, sindikalnemu poverjeniku v času njihovih funkcij in 2 leti po prenehanju opravljanja funkcije, ter delavcu delegatu skupščine DPS v času mandata.

Le s soglasjem delavca pa lahko preneha delovno razmerje:

- delavcu invalidu, ki ne izpolnjuje pogojev za invalidsko upokožitev,
- delavcu z manj kot enim letom delovne dobe,
- obema zakoncema, ki sta zaposlena v isti organizaciji oziroma pri istem delodajalcu,
- delavcu, katerega zakonec je kot nezaposlen pripravljen pri zavodu za zaposlovanje,
- delavki oziroma delavcu samohranilcu z otrokom do dveh let starosti.

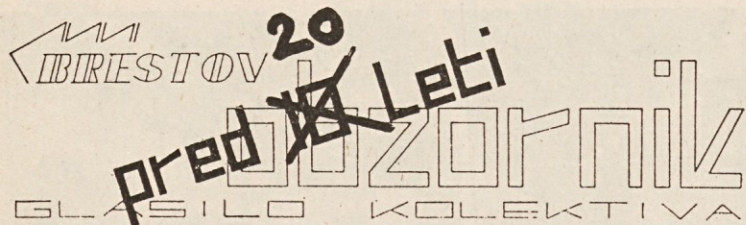
5. Dokup zavarovalne dobe

Dokup zavarovalne dobe je možen le v primeru, ko presežnemu delavcu do izpolnitve pogojev za upokožitev manjka največ do 5 let zavarovalne dobe, kar pa velja le do sprejema novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

6. Odpravnina

Odpravnina pripada delavcu, katerega delo je postalo trajno nepotrebno, in znaša najmanj polovico povprečnega osebnega dohodka zadnjih treh mesecev za vsako leto dela v organizaciji ali pri delodajalcu.

Nadaljevanje na 7. strani

JAVNA RAZPRAVA O AODM

... Če hočemo, da bi z novo analitično oceno delovnih mest postavili solidna in objektivna merila za razdelitev sredstev določenih za osebne dohodke, da bi dosegli čim boljše medsebojne odnose v kolektivu, da bi dobili čim več podatkov o potrebi po kadrih, po strokovnosti in številu, nenehno izboljševali organizacijo dela, se mora čim več članov kolektiva vključiti v javno razpravo in s svojimi konstruktivnimi predlogi prispevati, da bo nova analitična ocena delovnih mest dejanski odraz odnosov med delovnimi mesti v našem podjetju.

BRESTOVA TEHNIŠKA ŠOLA

Iz poročila o učnem uspehu ob prvem polletju:

Prva letnik ima ob polletju še 37 dijakov. Med temi jih je 16 (43 %) pokazalo staršem spričevala brez nezadostnih ocen. Ostalih 21 (57 %) tega veselja ni napravilo ne staršem, ne profesorjem, ne nam Brestovcem, pa tudi sebi ne.

Drugi letnik šteje 23 dijakov. Med njimi je 14 (61 %) dijakov uspešnih, 9 (39 %) pa je z negativnimi ocenami.

Tretji letnik šteje 20 dijakov od katerih jih je 15 (75 %) pozitivnih, 5 (25 %) pa ima po eno nezadostno oceno. Vsi profesorji so zadovoljni z resnim delom dijakov v tem razredu in tako smemo z veseljem pričakovati čez poldrugo leto v tovarne nekaj pridnih tehnikov, na fakulteti pa nekaj dobrih študentov.

IZ POSLOVNE POLITIKE ZA LETO 1971

V sklop večjih gospodarskih težav sodi otepanje z likvidnostjo, ki niso samo Brestove in so postale že splošen jugoslovanski pojav, kateremu ni videti razrešitve v smislu dolgoročne sistemske politike.

Do uspešnih rešitev pridemo lahko le s poglobljenim študijskim delom, izhajajoč iz tržno razvojne usmeritve podjetja, tržnega programiranja novih proizvodnih programov, ki bodo posledica strokovne analize trga. Pripraviti moramo akcijski program v smislu stabilizacije in racionalizacije proizvodnje, kjer bodo morali prevzeti glavno odgovornost strokovni kadri.

Delo in razvoj podjetja sta odvisna od strokovnih in vodstvenih kadrov. Sistematično si moramo prizadevati za nenehno skrb za izobraževanjem, saj je povpraševanje po strokovnjakih večje od ponudbe. V nagrajevanju pa naj velja načelo, da osebni dohodek narašča v skladu z rezultati dela.

NOVI DIREKTOR BRESTA

Člani centralnega delavskega sveta so 16. februarja 1971 razpravljali o prihodnjem poslovanju Bresta. Z ozirom na odhod dolgoletnega glavnega direktorja tov. Jožeta Lesarja pa so zelo konkretno tehtali program predlaganega novega direktorja podjetja tov. Jožeta Strleta. Predvsem je šlo za nadaljevanje razvoja podjetja s posebnim poudarkom tržni usmeritvi, doslednemu in učinkovitemu gospodarjenju s sredstvi, izboljšanju kadrovske strukture, stimulativnemu nagrajevanju itd.

Po razpravi je centralni delavski svet s tajnim glasovanjem izrazil soglasje s predloženim programom ter Jožeta Strleta izvolil za novega glavnega direktorja podjetja.

GABER SE PRIDRUŽI BRESTU

V času dosedanjega razvoja se je vse bolj poglobljalo sodelovanje med GABROM in BRESTOM. Okviri so postali preozki in prav nič ni bilo presenetljivo, ko je delavski svet podjetja GABER razpisal referendum, na katerem so člani delovne skupnosti z veliko večino (75 %) glasovali za pripojitev podjetja GABER k BRESTU.

Iz Tapetništva. Vzmetenje pod sedežem.

Kako do davčnih olajšav?

Ob koncu leta 1990 je bil v Republiški skupščini sprejet novi paket davčne zakonodaje. Za nas občane je predvsem pomemben Zakon o dohodnini, že zato, da bomo vedeli, kateri prejemki štejejo za dohodnino in kakšne olajšave bomo lahko uveljavljali.

Viri dohodnine so: osebni prejemki; dohodki iz kmetijstva; dohodki iz dejavnosti; dohodki iz kapitala; dohodki iz premoženja in dohodki iz premoženjskih pravic. Med letom se vsi ti prejemki obdavčujejo in so kot akontativni del ali podvrst dohodnine ter se pri odmeri dohodnine odštejejo.

Za občane je pomembno vedeti, kateri izdelki se upoštevajo, da se zmanjša davčna osnova za dohodnino.

Dokazovati pa morajo z računom, ki mora vsebovati vse podatke kot je: ime in priimek, naslov, datum izdaje računa, predmet (npr. nakup gradbenega materiala), ceno ter pečat in podpis prodajalca. Zakon o dohodnini (Uradni

list RS, št. 48/90) v 7. členu taksativno našteva, kateri izdatki zmanjšujejo osnovo za dohodnino in sicer:

1. znesek sredstev, vloženih v nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev pri izdajatelju vrednostnega papirja;
2. znesek sredstev, vloženih v nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev, zmanjšan za višino sredstev znižane osnove pri davku iz dejavnosti;
3. reinvestirani del dobička od dolgoročnega vrednostnega papirja;
4. znesek sredstev, porabljenih za nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja za rešitev stano-

vanjskega problema zavezanca, za vzdrževanje teh objektov in odpravo arhitekturnih in komunikacijskih ovir za invalida v teh objektih;

5. znesek sredstev, vloženih v gradnjo malih hidroelektrarn, v varstvo okolja in varčevanje z energijo;
6. sredstva, ki jih imetnik kulturnega in zgodovinskega spomenika vложи v njegovo vzdrževanje v letu, za katero se dohodnina odmerja, na podlagi dokumentacije izvajalca del, s katerim je strokovna organizacija za varstvo kulturne dediščine, v sporazumu, sklenjenim z imetnikom spomenika, soglašala;
7. znesek sredstev, vloženih v nakup zdravil, zdravstvenih in ortopedskih pripomočkov ter v zdravljenje in rehabilitacijo v zdravstvenih zavodih in zdraviliščih za zavezanca in vzdrževane družinske člane, kadar so bili napoteni na takšno zdravljenje;
8. znesek sredstev, s katerimi udeleženci izobraževanja ob delu plačujejo storitve šolskim zavodom za pridobitev katerekoli stopnje izobrazbe, za izpopolnjevanje izobrazbe ter za pridobivanje novih znanj;
9. znesek sredstev, namenjen za znanstvenoraziskovalno in razvojno dejavnost (nakup raziskovalne opreme, izobraževanje kadrov, vlaganje v projekte s področja znanstvenoraziskovalne in razvojne dejavnosti ipd.). Če davčni organ dvomi, da gre za sredstva, namenjena znanstveno raziskovalni in razvojni dejavnosti, daje o tem mnenje pristojni republiški upravni organ;
10. znesek sredstev za nakup knjig in učnih pripomočkov s področja umetnosti, znanosti, kulture, izobraževanja in vzgoje ter športa, nepremičnin posebne kulture, znanstvene ali zgodovinske vrednosti in umetniških del. Če davčni organ dvomi, da gre za takšne predmete, daje o tem mnenje pristojni republiški upravni organ;
11. plačane članarine političnim strankam in sindikatom;
12. plačane prostovoljne denarne prispevke in vrednost daril v naravi za humanitarne, kulturne, znanstvene, športne, ekološke in religiozne namene, kadar so izplačani osebam, ki so v skladu s posebnimi predpisi organizirane za opravljanje takšnih dejavnosti ter navedeni prispevki oziroma darila, iz-

Nadaljevanje na 9. strani

Popis prebivalstva

Želje po podatkih, ki izvirajo iz popisa prebivalstva so praviloma usklajene s potrebami, ki zadevajo najrazličnejšo problematiko. Mednarodna statistična združenja in delovna telesa, ki delujejo v okviru organizacije združenih narodov priporočajo, naj bi popise po vsem svetu opravljali na vsakih deset let. Tako bomo letos veliko poslušali, spraševali in odgovarjali na vprašanja o popisu, ki bo v Republiki Sloveniji potekal od 1. do 15. aprila 1991.

O predlogu vsebine popisa, ki je pred nami, je razpravljala najširši krog predstavnikov znanstvenih institucij Republike Slovenije, posameznikov — znanstvenikov, cela vrsta upravnih organov republike in občin. Upoštevati je treba uveljavljena mednarodna načela v statistični praksi. Ta zahtevajo, da mora vsak podpis zagotoviti metodološko in vsebinsko primerljivost podatkov, ki jih bomo dodali tistim, ki so v dosedanjih popisih že zbrani.

Kaj bomo popisovali?

Letošnji popis bo zajemal vse prebivalce Republike Slovenije, vsa stanovanja, gospodinjstva in kmečka gospodarstva. Statistično povedano bodo popisane štiri enote. Popis pa ne pomeni preprosto preštevanja teh enot. Gre za zbir karakteristik omenjenih enot, njihovih lastnosti, ki jih ne daje o enoti nobena dosedanja evidenca. Tako bomo o omenjenih štirih enotah zbrali odgovore na 120 temeljnih vprašanj in prav toliko podvprašanj.

Popis bo trajal 15 dni. Popisovali bodo popisovalci — anketarji, ki bodo obiskali vsako gospodinjstvo. Zato prosimo prebivalce občine Cerknica, da z anketarji sodelujejo in odgovarjajo na zastavljena vprašanja.

S popisom bomo zbrali številne potrebne podatke za znanost, analitike, politike, načrtovalce, urbaniste, upravne delavce in druge občane.

Na koncu moramo poudariti, da je za vse zbrane podatke zadržana tajnost, saj se bodo uporabljali izključno le v statistične namene.

Komisija za popis

Prvi samostojni sindikat

23. februarja je bil v restavraciji Nanos v Cerknici ustanovni občni zbor samostojnega sindikata delavcev Brest-Iverka d.o.o. Iz zapisnika in poročila predsednika o delovanju sindikata povzemamo, da so se med prvimi in z veliko večino članstva zaposlenih včlanili v SSS, ki pa jih je kasneje razočaral zaradi neuspešno pripravljene stavke v Pohištvu, zaradi popuščanja višine OD v okviru generalne kolektivne pogodbe s 600 na 440 DEM, končno pa, ko je SSS v jeseni napovedal generalno stavko uperjeno proti prvi demokratično izvoljeni vladi. Zaradi teh razlogov so vrnili članske izkaznice in prenehali plačevati članarino. Zato je bila osrednja točka ustanovnega zbora prav ustanovitev povsem samostojnega lastnega sindikata, ki se vsaj začasno ne bo povezal z nobenim od obeh »velikih« sindikatov v Sloveniji.

V razpravi so obravnavali problematiko:

- majhni osebni dohodki,
- tehnološki viški,
- problem likvidnosti,
- privatizacija delov podjetja,
- drugi interni problemi.

Med slednjimi gre za premajhno obveščenost o položaju Iverke v pogojih korporacije, govoricah o spiskih za odpustanje delavcev, o zaprtih plačilnih kvartah delavcev, o »bajnih plačah« vodilnih, o zapletih v zvezi z izvajanjem inovacijske dejavnosti.

V razpravi so delavci postavljali tudi dodatna vprašanja, na katera je odgovarjal direktor podjetja Brest-Iverka d.o.o., s čigar odgovori pa delavci očitno niso bili zadovoljni, saj so zahtevali, naj vodstvo v 14 dneh odgovori na vsa nepojasnjena vprašanja.

Najpomembnejše delo jih čaka ob pripravi in podpisu podjetniške kolektivne pogodbe, od česar bo v mnogočem odvisna usoda zaposlenih, posebno, ko že vnaprej predvidevajo, da vodstvo podjetja ne bo moglo obljubiti in pristati na povsem sprejemljive pogoje.

Končno so soglasno sprejeli statut samostojne sindikalne organizacije (to je prvi samostojni sindikat v Brestu in občini) ter izvolili nadzorni in nov izvršni odbor, ki ga bo vodil dosednji predsednik Jože Kebe.

I. Š.

Ozko in še vedno nevarno cestno grlo. Na levi brv čez potok na tržnico.

Krajani Cerknice že nekaj let opozarjajo na nemogoče, pravzaprav življenjsko nevarne razmere pešcev na cesti, ki pelje ob potoku Cerknici od mostu do prvega križišča v smeri proti jezeru, na odseku, dolgem komaj nekaj več kot sto metrov. IS občine Cerknica je zato lani jeseni po hitrem postopku naročil izdelavo pešpoti z brvjo preko potoka, z izhodom na cerkniško tržnico in obratno.

Problem je dobil še dodatno težo pred odprtjem novega zdravstvenega doma, ko se bo tu promet še bolj nevarno zgostil. Krajani bi želeli, da bi se razširil tudi omenjeni cestni odsek, kar seveda zahteva obširnejši projekt, za katerega pa v tem trenutku ni denarja. Sporni cestni odsek bo obravnavan v okviru projekta celovitega reševanja cestne mreže v občini Cerknica.

Izdelavo bližnjice z brvjo je financiral IS občine iz lastnih virov.

Dvocevni top je dobro maskiran — saj je iz lesa, čudi le, da je obrnjen na zahod...

Zapuščena hiša v samem centru našega malega mesta v trikotniku z blagovnico in kinom (ki ga, kot boste prebrali v kulturni rubriki, ni več) je postaja »poslovni center« pustnega društva Cerknica. Njen zunanji videz (ne glede na lastnino) pa občanom ne more biti v ponos. Sedanji uporabniki pravijo, da ima zgradba pač takšno »masko« in da ji bodo že do naslednjega pusta videz močno spremenili (fasado in streho bodo obnovili).

Notranjost pa so že preuredili. V njej je poskrbljeno, da se obiskovalec lahko na vse pretege odjeja — pa četudi so pusta že davno tega pokopali.

Se to: pust tudi letos bil je živ. Le da so, kot pravijo, finance onemogočile glavno atrakcijo — karnevalski pohod. Zato pa je nadvse uspela Butalska skupščina pred polnim avditorijem v restavraciji. Dnevni red se je »kostruktivno« ponorčeval iz nove oblasti — iz tistih, ki so se še lani norčevali iz prejšnje oblasti. Butalci pa smo se temu in vsemu ostalemu od srca nasmejali. Naj živi Pust!

**DOPISUJTE
V
SVOJE GLASILO**

Prešeren v salonu

Osrednja proslava ob slovenskem kulturnem prazniku v občini Cerknica je bila v salonu pohištva Brest, ki postaja v svoji razsežnosti betona in stekla že kar pravi kulturni prostor in galerija hkrati, ker boljšega v našem kraju pač ne premoremo. Proslava je bila združena s podelitvijo nagrad Sklada Jožeta Udoviča in otvoritvijo razstave slik akademske slikarke Slavke Čufer-Sark. Kulturni praznik pa je še popestrilo ubrano petje Logaškega okteta.

Slavnostni govornik **Janez Praprotnik** je ob tej priložnosti imel tehten, pronicljiv, kritiški in odkrit nagovor, ki bi bil v nekaterih izsekih vseka kor primernejši od govora s prejšnjega večera v Cankarjevem domu, s katerim nam je pesnika in njegovo dediščino s katero se ponašamo, predložil za današnjo rabo:

»V ozračju, kot ga dihamo zadnje čase, gre lepa beseda težko iz ust. Vse pametno, smo včasih rekli, prihaja iz modre glave, vse dobro in lepo iz srca; danes pa živimo iz jeter in iz žolča, od koder naj bi potekalo brezumje, jeza in srd, sovraštvo in zavist, maščevanje in pohlep. To pa niso vrednote, ki bi pritikale današnjemu dnevu, pa tudi ne našemu narodu.«

O visokih ciljih in Evropi: »Ni treba znati francosko, da bi si ustvarili življenje, kakršnega človek s poštenimi nameni razume pod tako opevanim pojmom Evrope. Dovolj je že razumeti Trubarja, Vodnika, Prešerna, Levstika, Cankarja, Prežihna, Kosmača, našega Udoviča, Menarta... pa bi na njihovih idejah sestavili domovino, kakršne zlepa ni na svetu. In bila bi ta domovina naša — slovenska, ne ruska, ne balkanska — pa tudi ne na vso silo evropejska.«

Po tem so bile podeljene nagrade pesnika Jožeta Udoviča, za katerega največkrat ne vemo, da je naš cerkniški rojak. Cerknici je zapustil svojo svetovljansko izbrano knjižnico, iz sredstev njegove zapuščine pa je bil osnovan sklad,

s katerim naj občina pomaga socialno šibkim toda nadarjenim in delovnim študentom — slavistom, pesnikom in pisateljem. Tokrat so Udovičeve nagrade podeljevali že četrtrič. Odbor sklada se je odločil podeliti dve nagradi, in sicer:

Metodi Šajn iz Cerknice za nalogo »Poizkus vodnika po spominski hiši Frana Gerbiča« s čimer je oživila našo kulturno dediščino in predstavila ro-

dela za natečaj sklada Jožeta Udoviča. Meni, da je za cerkniško občino, ko imajo notranjski študentje občutek, da se v njej nič ne dogaja, to vzpodbudna akcija. Zdaj vemo, da se za nas v neki v bistvu od Ljubljane oddaljeni deželi, vendarle dogaja neko gibanje in svežina, ki bo angažirala dijake in študente, da se bodo bolj znanstveno kot doslej lotevali posameznih tem.

Stanko Okoliš je poudaril pomembnost natečaja za našo prebujajočo se občino, hkrati pa je opozoril tudi na veliko neobveščenost o natečaju. Vprašan, kaj misli o najnovejši zgodovini, je odgovoril, da

Večer kulture v Brestovem salonu pohištva.

jaka tenorista in skladatelja.

Stanetu Okolišu iz Nadleska v Loški dolini za »Poizkus prikaza starejše zgodovine Loža in okolice« z uporabo virov, ki doslej še niso bili uporabljeni.

Metoda Šajnova je povedala, da gre za njeno diplomsko nalogo na glasbenem oddelku pedagoške akademije, da se nagrade veseli, čeravno ni ve-

prav v tem času doživljamo neko iracionalno družbeno in politično dokaj pregreto klimo. Meni, da se morajo protagonisti teh napetosti najprej »izpeti«, da bi lahko zatem v miru in neprizadetosti ovrednotili čas, o katerem je še preveč različnih resnic.

Platna akademske slikarke **Slavke Čufer-Sarkove** v njenih slovesno intimnih modrih barvah so obogatila bivalne ambiente v Salonu pohištva. Slikarka, rojena 1941 na Nemškem rovtu pri Bohinjski Bistrici, živi in dela kot likovni pedagog v sosednjem Logatcu. Z njenih platen govorijo stiske vsakdanjega življenja in časa v katerem živimo — polnega skrbi in nasprotij. Njena te-

Nadaljevanje na 10. strani

Kako do davčnih olajšav?

Nadaljevanje z 8. strani
plačana invalidskim organizacijam;

13. plačane zneske samopri-
spevka;

14. letni povprečni osebni do-
hodek zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se dohodnina odmerja, invalidom s 100 % telesno okvaro, če jim je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja;

15. 8 % povprečnega osebne-
ga dohodka zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu, za katero se dohodnina odmerja, zavezancem po dopolnjenem 65. letu starosti.

Vsa sredstva, za katera zavezanec uveljavlja zmanjšanje osnove za dohodnino, mora posebej izkazati in dokazati z dokumenti.

Za vzdrževanega otroka se štejejo otroci do 18. leta (če niso le-ti zaposleni ali nimajo lastnih virov dohodka), če nadaljujejo šolanje na srednji, višji ali visoki šoli in niso v delovnem razmerju pa največ do 26. leta starosti, in za delo nezmožni otroci, ne glede na starost.

Občani — davkoplačevalci morajo predvsem vedeti kakšne olajšave jim pripadajo po zakonu, da bodo zahtevali račune za opravljene storitve in kupljene proizvode, ker bodo morali drugo leto, torej leta 1992 do 30. junija vložiti davčno napoved za dohodnino, kjer bodo morali napovedati vse virov lastnih prihodkov.

V davčni napovedi bodo lahko uveljavljali navedene olajšave, ki jih bodo morali dokazati z dokumenti.

Ivan Plos

Slikarka Slavka Čufer-Sark.

Strelnske novice

REPUBLIŠKO PRVENSTVO Z ZRAČNIM OROŽJEM

V Ptujju je bilo republiško prvenstvo v streljanju s standardnim zračnim orožjem. Udeležba je bila rekordna, saj se po novih pravilih Strelnske zveze Jugoslavije tekmovalci lahko odločajo za mednarodni standard in nacionalni-serijski program. V odsotnosti najboljšega slovenskega in jugoslovanskega strelca Rajmonda Debevca, ki je bil na tekmah za svetovni pokal so prevladovali mlajši tekmovalci. Strelnska družina Brest je nastopala zelo uspešno, saj so tekmovalci dosegli eno prvo in dve drugi mesti. Z boljšim urnikom tekmovanja pa bi bili uspehi še boljši. Rezultate bomo poizkušali izboljšati na državnem prvenstvu, ki bo v Zadru, tako z mladinsko kot člansko ekipo, ki sta dosegli predpisane norme.

REZULTATI:

Mladinci — ekipno:

- SD Brest Cerknica 1671 krogov
- SD Olimpija Ljubljana 1648 krogov
- SD Domžale 1646 krogov

Mladinci — posamezno:

- Simon Kovič — SD Domžale 573 krogov
 - Damjan Kandare — SD Brest 566 krogov
 - Dušan Žiško — SD Olimpija 563 krogov
- Člani — ekipno:
- SD Kamnik 1722 krogov
 - SD Brest Cerknica 1691 krogov
 - SD Domžale 1688 krogov

REPUBLIŠKO FINALE — BRESTU DVE ZMAGI

V Murski Soboti je bilo izvedeno polfinale republiške dopisne lige s serijsko zračno puško na katerem je nastopilo 10 najboljših ekip in 10 najboljših posameznikov iz Slovenije, ki so se uvrstili v finalno tekmovanje.

Prešeren v salonu

Nadaljevanje z 9. strani

matska motivika opozarja na dvoličnost, nasprotja in vsakdanost, polno balasta krivic in drugih nečednosti. Najbolj je vsekakor očarala tematika metuljev — brezuspešni krik njihovih krhkih kril po svobodi je kot bi bil slišen — pa zato toliko bolj pretresljiv.

V pogovoru je avtorica zapala svojo razpetost med družino, službo in umetnostjo, pa tudi to, da kljub njenim že številnim samostojnim razstavam, tokrat prvič razstavlja v prostorih kakšnega delovnega kolektiva.

Zares škoda, da so bila njena platna na ogled le teden dni. Veliko premalo!

Prešeren je vsebina našega pojmovanja kulture. Zato pravim, da je bil tega dne med nami v Salonu Prešeren s svojo dediščino za današnjo rabo, Logaški oktet z umetno in narodno pesmijo, mlada upe vzbujajoča intelektualca in upodabljaajoča umetnica. Prevelika žlica kulture za en sam dan v letu!

Zdaj čakamo, kdaj nam bodo v salonu zopet prijazno ponudili — kulturo.

Ivo Štefan

Finala, ki je bilo čez 14 dni na istem strelišču se je udeležilo 5 prvih ekip iz polfinala in 10 posameznikov.

Brest je z ekipo mladincev zmagal. Tudi posamezna zmaga je pripadla Brestovemu mladincu Damjanu Kandaretu, ki je eden najbolj obetavnih perspektivnih mladincev v Sloveniji in Jugoslaviji.

Rezultati — EKIPNO:

- SD Brest Cerknica 1098 krogov
- SD A. Hohkraut Trbovlje 1087 krogov

Kegljaške novice

I. SLOVENSKA LIGA

Končano je letošnje tekmovanje v vseh republiških kegljaških ligah. Članska ekipa KK Brest, ki je nastopala v 1. slovenski ligi je zasedla 3. mesto.

LESTVICA I. SLOVENSKE LIGE

1. Tekstina Ajdovščina	30 točk
2. Proletarec Zagorje	24 točk
3. BREST Cerknica	22 točk
4. Gorica N. Gorica	22 točk
5. Triglav Kranj	20 točk
6. Hmezd Zalec	20 točk
7. SCT Ljubljana	16 točk
8. Hidro Medvode	12 točk

- SD Železničar Ljubljana 1079 krogov
- SD Murska Sobota 1072 krogov
- SD Olimpija Ljubljana 1071 krogov

Rezultati — POSAMEZNO:

- Damjan Kandare — SD Brest 378 krogov
- Martin Strakušek — SD Hohkraut 372 krogov
- Dušan Žiško — SD Olimpija 369 krogov
- Sašo Korbar — SD Hohkraut 369 krogov
- Tadej Kranjc — SD Brest 366 krogov

Franc Mahne

- Kočevje 12 točk
- Slovan Ljubljana 2 točki

KADETI — REPUBLIŠKI PRVAKI V DVOJICAH

Kadeti KK Brest Cerknica so uspešno nastopili na letošnjem kadetskem prvenstvu Slovenije v dvojicah, ki je bilo na kegljiščih v Ljubljani. Med 24 nastopajočimi dvojicami so zasedli prvo mesto. Republiška prvaka sta postala Janez Žnidaršič in Davor Meden, tretje mesto pa sta osvojila Tadej Urbas in Matij Urbas.

Kadetsko prvenstvo Slovenije za posameznike bo 12. in 13. aprila na kegljišču v Cerknici.

Franc Gornik

Kako bomo letovali?

Počasi se bliža čas, ko bomo vse bolj razmišljali, kako si bomo organizirali letošnji dopust. Sem sodi seveda tudi načrtovanje letovanja. Letovanje bomo tudi letos organizirali tako kot doslej. Vseh podrobnosti vam v tem trenutku še ne moremo sporočiti — še zlasti ne zastran cen, saj uprave kampov še kar naprej taktizirajo in ne izdajo svojih cen. Po tistih, ki pa smo jih že prejeli, bi lahko sklepali, da letošnje povečanje cen le ne bo podobno drastičnim podražitvam iz prejšnjih let. Tako pričakujemo, da bo cena za uporabo počitniške prikolice višja od lanskoletne »le« za okrog 50 odstotkov.

Program počitniških prikolice (36 prikolic v 13 avtokampih) na morju in v termalnih toplicah letos razširjamo še z novo kapaciteto — to je eno dvoposteljno sobo v termalnem letovišču v Lendavi.

Po določitvi vseh potrebnih pogojev bomo do 10. aprila objavili razpis letovanja z vsemi možnostmi in, seveda, kar vas najbolj zanima — cenami. Pričakujemo, da se bodo zaposleni v velikem številu, kot doslej, odločili za to, še vedno najcenejšo obliko letovanja.

I. Š.

Nagradna križanka

PRAVILNA REŠITEV:

PARALELKA — RAZPRETI — IC — LOV — OHRANITEV — SREČNO NOVO — OLEIN — ARAFAT — ABSORBENT — PTA — NE — PREDMET — EMU — RUSK — DM — OKLA — SO — TIHONOV — KAMERA — TA — KOK — BAHAMI — DROMEDAR — ETE — VIKO — AR — KSENON — TEZA — KEVIN — OER — OAKLAND — AK —

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delavcev podjetja BREST Cerknica, d. o. o.

Izhaja tromesečno v nakladi 2.800 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Ivo ŠTEFAN.

Uredniški odbor: Miran PETAN, Franc GORNIK, Janez OPEKA, Jože KOROŠEC, Zdravko ZABUKOVEC, Vili FRIM, Andrej VIVOD, Hedvika MELE, Hermina MALIS, Jožica ŠKERLJ, Franc MELE, Anton OBREZA.

Foto: Jože ŠKERLJ.

Predsednik odbora za obveščanje: Vili FRIM.

Tisk: Železniška tiskarna v Ljubljani.

Glasilo je brezplačno za člane kolektiva in upokojence in je po sklepu Sekretariata RS za informiranje (Ur. list SFRJ, št. 4/91) oproščeno temeljnega davka.

ACIDI — OMAHEN — OT — DOK — KV — DAKI — KOPERNIKUS — ZIMSKE — NIL — ISTRA — RADOSTI — SALTO — IK — TIT — BATA — ET — GRD — OJAČITEV — SENEKA — RA — ENAKA — ALEMAN

IZID ŽREBANJA:

- nagrada: 1.500 din — Jasmina DEKLEVA, C. pod Slivnico 4/a, 61380 Cerknica
- nagrada: 1.000 din — Marinka KRALJ, C. 4. maja 70/a, 61380 Cerknica
- nagrada: 500 din — Marinka KEBE, D. jezero 51, 61380 Cerknica
- nagrada: 300 din — Žiga MAHNE, Popkova 4, 61380 Cerknica
- nagrada: 200 din — Jože ŠKERLJ, Kamna gorica 33, 61380 Cerknica

Sorazmerno lepe denarne nagrade so tokrat vzbudile rekordno število reševalcev, saj se je v posodi za žrebanje zbralo kar 238 rešitev.

Izžrebancem čestitamo!

Hišne številke

Med pripravami na popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v aprilu 1991 (Zakon o popisu prebivalstva U. I. RS št. 8/90) je geodetska uprava občine Cerknica ugotovila, da je označevanje stavb s tablicami s hišno številko slabše od pričakovane. Za to je več vzrokov: vojaške vaje pred leti, ko so morali stanovalci hišne številke odstraniti, nestrinjanje prebivalcev z novim poimenovanjem ulic v Cerknici in neobveščenost o zakonski ureditvi tega področja.

Ob tej priložnosti geodetska uprava opozarja vse lastnike in upravljalce stanovanjskih in poslovnih stavb na Zakon o imenovanju in evidentiranju naselij, ulic in stavb, ki v 14.b členu

predvideva denarno kazen od 150 do 500 din za tistega lastnika oziroma upravitelja stavbe, ki ne zahteva tablice s hišno številko, ali tablice ne namesti na vidnem mestu in v roku, ki ga določi pristojni občinski organ.

Občani, ki nimajo nameščene hišne tablice so rok, kot je navedeno v prejšnjem odstavku, že zamudili, vendar je še čas, da storijo svojo dolžnost in pritrjujejo hišno tablico na vidno mesto na pročelju hiše, pred obiskom popisovalcev. Popisovalci bodo morali v posebnem seznamu obkrožiti tiste hišne številke, kjer tablice niso nameščene.

Ne odlašajte — popis bo potekal od 1. do 15. aprila.

Geodetska uprava

Bukov hloed v čeljustih viličarja Volvo. Na hloidišču v Žagalnici so pozimi životarili. Pričakujejo, da jim bo pomlad prinesla več dela.

Kina nič več

V začetku leta 1990 smo prenehali s kinopredstavami v Starem trgu in Novi vasi, v začetku letošnjega leta pa še v Cerknici. Tako smo ostali v občini brez kina. Vzrok za to je slab obisk, za kar so »krive« videokasete, saj je mreža izposojevališč dobro izpopolnjena, pa razpadajoč kulturni dom v Cerknici, ki bi ga morali najprej popraviti, če si lahko še kdaj želimo obiska (ne zgolj kinopredstav, temveč tudi kakšne druge prireditve), in stalno pomanjkanje denarja.

Bralcem se opravičujemo za zamudo te številke Obzornika, ki smo jo sicer načrtovali za zadnje dni marca. Težave tiskarjev smo seveda sprejeli z razumevanjem. Upamo, da tudi vi.

Upokojili so se

V času od 10. decembra 1990 do 28. februarja 1991 se je upokojilo 16 delavcev Bresta.

POHIŠTVO

Leopold KOS, Marija MODIC, Marija RUPAR, Ivana ŽNIDARŠIČ, Matija CIMERMANČIČ, Marija KOVAČIČ, Jagica JADRIČ

MASIVA

Janez ŽNIDARŠIČ

IVERKA

Jože JENC, Jože KOVŠCA, Franc TELIČ

GABER

Franc ZABUKOVEC

ŽAGALNICA

Marija MIHELČIČ

JELKA

Ivan SKRLJ

POSLOVODSTVO

Marija SPAREMBLEK, Francika DEKLEVA

Vsem »mladim« upokojencem se za njihovo dolgoletno in požrtvovalno delo zahvaljujemo, želimo zdravja, zadovoljstva in še mnogo let v zasluženem pokoju.

Zima se je že zdavnaj poslovila. Začenja drst in Cerkniško jezero bo spet oživilo...